

Cwestiynau enghreifftiol

SQE1: Gwybodaeth

Gyfreithiol Weithredol (FLK)

2

2 Ebrill 2026

SQE1 yw rhan gyntaf yr asesiad SQE ac mae'n profi eich gallu i ddefnyddio gwybodaeth gyfreithiol weithredol (FLK).

Mae'r set hon o gwestiynau enghreifftiol i gyd wedi cael eu defnyddio mewn asesiadau SQE1 a chawsant eu dewis fel rhai sy'n cynrychioli asesiadau SQE1, o ran pa mor heriol ydynt, a'u hyd.

Mae'r tabl isod yn dangos y sgôr gyfartalog (h.y. canran yr ymgeiswyr a atebodd y cwestiwn yn gywir) ar gyfer y 130 o gwestiynau enghreifftiol a brofwyd gynt o'u cymharu ag asesiadau SQE1 gwirioneddol (hyd at, a chan gynnwys, SQE1 Gorffennaf 2025).

Mae atebion y set hon o gwestiynau enghreifftiol, ynghyd â sgôr gyfartalog yr ymgeiswyr, wedi'u nodi yn y tabl ar y dudalen olaf.

Set o gwestiynau	Canran yr ymgeiswyr a atebodd yn gywir
Cwestiynau enghreifftiol a brofwyd gynt	
FLK1	57.0%
FLK2	49.2%
Cyfartaledd	53.1%
Asesiadau SQE1	
FLK1	57.5%
FLK2	54.9%
Cyfartaledd	56.2%

Diben y cwestiynau enghreifftiol

Cafodd y cwestiynau enghreifftiol eu llunio i ddangos y math o gwestiynau y gallwch eu disgwyl yn asesiadau FLK1 ac FLK2. Cawsant eu llunio i helpu darparwyr addysg ac ymgeiswyr i gynllunio eu hyfforddiant a pharatoi ar gyfer yr asesiadau.

Er bod y cwestiynau enghreifftiol yn cynrychioli'r mathau o gwestiynau a ddefnyddir, **nid** ydynt yn cynnwys yr holl ddeunydd asesu sydd wedi'i gynnwys yn yr FLK ac nid ydynt wedi'u cynllunio i fod yn arholiad ffug llawn. Mae SQE1 yn asesiad llyfr caeëding sydd wedi'i amseru ac ni ellir ei atgynhyrchu'n llawn o weithio trwy'r cwestiynau enghreifftiol.

Fel rhan o'u paratodau, dylai ymgeiswyr gofio cyfyngiadau amser yr asesiad: mae pob asesiad FLK wedi'i rannu'n ddwy sesiwn o 90 o gwestiynau'r un, gyda phob sesiwn yn para 2 awr a 33 munud. Mae hyn yn golygu tua 1.7 munud ar gyfer pob cwestiwn ar gyfartaledd, er ei bod hi'n bosibl bod rhai cwestiynau'n cymryd mwy neu lai o amser.

Strwythur SQE1

Caiff SQE1 ei ffurfio o ddau asesiad. Mae cyfanswm o 360 o gwestiynau - 180 ym mhob asesiad. Maent yn rhoi sylw i'r meysydd pwnc canlynol:

1. FLK1: Cyfraith ac Ymarfer ym maes Busnes; Datrys Anghydfodau; Contractau; Camwedd; System Gyfreithiol Cymru a Lloegr (gan gynnwys Cyfraith Gyfansoddiadol a Gweinyddol a Chyfraith yr Undeb Ewropeaidd) a Gwasanaethau Cyfreithiol.
2. FLK2: Cyfraith ac Ymarfer ym maes Eiddo; Ewyllysiau a Gweinyddu Ystadau; Cyfrifon Cyfreithwyr; Cyfraith Tir; Ymddiriedolaethau; Atebolrwydd Troseddol a Chyfraith ac Ymarfer ym maes Trosedd.

Mae Moeseg ac Ymddygiad Proffesiynol yn cael eu harchwilio'n dreiddiol ar draws y ddau asesiad uchod.

Cwestiwn 46

Mae dyn yn bwriadu creu ymddiriedolaeth er budd ei ferch yn ystod ei bywyd hi ond yn y pen draw mae ef am i'r gronfa ymddiriedolaeth drosglwyddo i'w wŷr (grandson).

Mae'r dyn yn trosglwyddo'r gronfa ymddiriedolaeth i ymddiriedolwyr, i'w dal mewn ymddiriedolaeth i'w ferch fel y tenant am oes (life tenant) a'i wŷr fel y gweddilliadwr (remainderman), ar yr amod bod yr wŷr yn cymhwyso fel cyfreithiwr yng Nghymru a Lloegr.

Ar ôl i'r ymddiriedolaeth gael ei chreu, mae'r ferch a'r wŷr mewn damwain car. Mae'r wŷr yn marw yn lleoliad y ddamwain ac mae'r ferch yn marw yn yr ysbyty yn fuan wedi hynny. Roedd yr wŷr yn ei ail flwyddyn o gwrs gradd yn y gyfraith yn Llundain.

Mae'r ymddiriedolwyr yn gofyn am gyngor ynghylch pwy sydd â hawl i'r gronfa ymddiriedolaeth.

Pa un o'r datganiadau canlynol sy'n disgrifio orau pwy sydd â hawl i'r gronfa ymddiriedolaeth?

- A. Mae'r gronfa ymddiriedolaeth yn perthyn i ystad y ferch oherwydd iddi oroesi yr wŷr.
- B. Mae'r gronfa ymddiriedolaeth yn perthyn i ystad yr wŷr gan mai bwriad y setlor oedd y dylai'r wŷr ei chael hi wedi i'r ferch farw.
- C. Mae'r gronfa ymddiriedolaeth yn perthyn i'r dyn gan nad oedd yr wŷr wedi goroesi y ferch.
- D. Bydd y gronfa ymddiriedolaeth yn cael ei rhannu'n gyfartal rhwng ystadau'r ferch a'r wŷr.
- E. Mae'r gronfa ymddiriedolaeth yn perthyn i'r dyn gan i'w wŷr fethu â bodloni'r amod.

Cwestiwn 47

Roedd menyw yn meddiannu (occupy) siop ar les sy'n ddwy flynedd o hyd. Ar ddiwedd y cyfnod, adnewyddwyd y les am ddwy flynedd arall. Mae'r fenyw yn parhau i feddiannu'r siop ar y les newydd. Gwnaed y les newydd drwy weithred (by deed) ac nid oedd ei darpariaethau'n cyfeirio at a.62 o Ddeddf Cyfraith Eiddo 1925.

Yng nghefn y siop, mae storfa allanol, sy'n eiddo i'r landlord. Er nad yw wedi'i gynnwys yn y naill les na'r llall, mae'r fenyw bob amser wedi ei defnyddio i gadw stoc. Ar ddechrau'r les wreiddiol, dywedodd y landlord ei fod yn hapus i'r fenyw wneud hyn, cyn belled â'i bod yn cadw'r storfa'n daclus, gan ei fod yntau hefyd yn ei defnyddio ar gyfer storio.

Ddoe, datgelodd y landlord ei gynllun i ddymchwel y storfa. Mae'r fenyw eisiau atal hyn rhag digwydd trwy sefydlu bod ganddi hawl i ddefnyddio'r storfa.

A oes gan y fenyw hawddfrait orfodadwy (enforceable easement) i ddefnyddio'r storfa?

- A. Oes, gan fod ei thrwydded i ddefnyddio'r storfa wedi'i throï'n hawddfrait yn y les newydd.
- B. Oes, gan fod y storfa'n angenrheidiol i'w busnes.
- C. Nac oes, gan mai trwydded yn unig oedd y cytundeb i ganiatáu iddi gadw stoc yn y storfa.
- D. Nac oes, gan na chofnodwyd yn ysgrifenedig y cytundeb i ganiatáu iddi gadw stoc yn y storfa.
- E. Nac oes, gan ei bod hi'n rhannu'r defnydd o'r storfa gyda'r landlord.

Cwestiwn 48

Mae dyn yn cael ei arestio am 11pm ar nos Fercher, dan amheuaeth o achosi niwed corfforol difrifol gyda bwriad (grievous bodily harm with intent) i fenyw. Caiff ei gludo i orsaf yr heddlu gan gyrraedd am 11.30pm ac awdurdodwyd iddo gael ei gadw yno am 11.45pm.

Mae ymchwiliadau'r heddlu'n parhau. Mae angen cynnal chwiliadau, cael gafael ar dystion a chael tystiolaeth feddygol. Bydd oedi cyn y gellir cael y dystiolaeth feddygol gan fod y fenyw yn cael llawdriniaeth ddwys. Mae'r swyddogion ymchwilio yn rhagweld y bydd angen iddynt ddefnyddio'r pwerau cadw hiraf posibl sydd ar gael i'r heddlu cyn gwneud cyhuddiad (charge), ac efallai y bydd angen iddynt ofyn i'r Llys Ynadon am warant i gadw'r dyn am ragor o amser.

Tan pryd y gellir cadw'r dyn cyn gwneud cyhuddiad, heb warant i'w gadw am ragor o amser?

- A. 11.30pm ar y nos lau.
- B. 11.45pm ar y nos lau.
- C. 11am ar y dydd Gwener.
- D. 11.30am ar y dydd Gwener.
- E. 11.45am ar y dydd Gwener.

Cwestiwn 49

Roedd dyn wedi gwahanu oddi wrth ei wraig rai blynyddoedd yn ôl. Maen nhw'n parhau i fod yn ffrindiau ac ni wnaethon nhw ysgaru. Dechreuodd y dyn gyd-fyw â'i bartner dair blynedd yn ôl.

Chwe wythnos yn ôl, roedd y dyn, ei wraig a'u merch (a oedd yn 21 oed) mewn damwain car tra oeddent ar eu ffordd i seremoni raddio'r ferch. Cafodd y dyn ei ladd yn syth. Bu farw'r wraig a'r ferch y diwrnod canlynol.

Mae'r partner a oedd byw gyda'r dyn yn dal yn fyw. Nid oes gan y dyn unrhyw berthnasau eraill. Bu farw'n ddiewyllys (intestate) a'i ystad net, sy'n is na swm y rheolau diewyllysedd, yw £1,500,000.

Pa un o'r canlynol yw'r disgrifiad gorau o sut y bydd ystad y dyn yn cael ei dosbarthu?

- A. Bydd yn cael ei dosbarthu i ystad y wraig yn unig.
- B. Bydd yn cael ei dosbarthu i ystad y wraig ac ystad y ferch.
- C. Bydd yn cael ei dosbarthu i ystad y ferch yn unig.
- D. Bydd yn cael ei dosbarthu i'r partner a oedd yn byw gyda'r dyn yn unig.
- E. Bydd yn cael ei dosbarthu i'r partner a oedd yn byw gyda'r dyn, ac i ystad y ferch.

Cwestiwn 50

Rhoddyd les busnes dyddiedig 15 Gorffennaf 1989 i gwmni ('y Tenant'). Dechreuodd ar 24 Mehefin 1989 am gyfnod o 50 mlynedd.

Mae'r Tenant wrthi'n aseinio gweddill cyfnod y les i gwmni arall ('yr Aseinai' (assignee)).

Mae'r les yn darparu mai dim ond gyda chydsyniad y landlord y gellir aseinio'r les (ni ddylid gohirio'r cysyniad yn afresymol). Mae'r Tenant wedi gwneud cais i'r landlord presennol ('y Landlord') am gydsyniad i aseinio'r les ac mae'r Landlord wedi nodi ei fod yn cydsynio mewn egwyddor yn amodol ar gwblhau trwydded i aseinio.

Mae cyfreithiwr y Landlord yn drafftio'r drwydded i aseinio. Mae hi'n drafftio'r cyfamod (covenant) i lywodraethu atebolrwydd yn y dyfodol o dan unrhyw gyfamodau'r tenant yn y les.

Pa un o'r cyfamodau canlynol y dylai cyfreithiwr y Landlord ei gynnwys yn y drwydded ddrafft i aseinio?

- A. Mae'r Tenant yn creu cyfamod â'r Landlord i ddarparu cytundeb gwarant awdurdodedig i'r Landlord (ar ffurf y cytunir arni) ar yr aseiniad.
- B. Mae'r Tenant yn cyfamodi â'r Landlord y bydd yr Aseinai yn cyflawni'r cyfamodau yn y les drwy gydol gweddill cyfnod y les.
- C. Mae'r Tenant yn cyfamodi â'r Landlord y bydd yr Aseinai'n cyflawni'r cyfamodau yn y les tan y tro nesaf y caiff y les ei aseinio'n ddilys gyda chydsyniad y Landlord.
- D. Mae'r Aseinai'n cyfamodi â'r Landlord i gyflawni'r cyfamodau yn y les drwy gydol gweddill cyfnod y les.
- E. Mae'r Aseinai'n cyfamodi â'r Landlord i gyflawni ei gyfamodau yn y les tan y tro nesaf y caiff y les ei aseinio'n ddilys gyda chydsyniad y Landlord.

Cwestiwn 51

Mae menyw yn berchen ar dŷ rhydd-ddaliad (freehold) cofrestredig. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, gofynnodd datblygwr eiddo i'r fenyw wneud cytundeb opsiwn (option agreement) gydag ef. Yn gyfnewid am ffi'r cytundeb hwn, cytunodd y fenyw i roi'r dewis i'r datblygwr eiddo brynu ei thŷ unrhyw bryd o fewn pum mlynedd ar ôl y cytundeb opsiwn. Yn ddiweddar, cytunwyd ar y cytundeb opsiwn a chafodd ei gyfnewid.

Pa un o'r canlynol sy'n cynrychioli'r ffordd orau i'r datblygwr eiddo ddiogelu'r cytundeb opsiwn?

- A. Cofrestru fel hysbysiad.
- B. Cofrestru fel pridiant tir (land charge) C(iv).
- C. Cofrestru fel pridiant tir (land charge) D(ii).
- D. Cofrestru fel buddiant sy'n drech na (overriding) gwarediad cofrestredig (registered disposition).
- E. Cofrestru fel gwarediad cofrestradwy (registrable disposition).

Cwestiwn 52

Mae menyw yn dal dig (holds a grudge) yn erbyn ei chyn-gyflogwr.

Mae'r fenyw yn mynd i dŷ'r cyn-gyflogwr gan fwriadu torri un o ffenestri'r tŷ gyda bricsen. Mae hi'n gweld car ar ddreif y tŷ ac yn sylweddoli y gallai rhywun fod yn y tŷ. Mae hi hefyd yn sylweddoli, os bydd hi'n taflu'r fricsen, y gallai bywyd unrhyw un sydd yn y tŷ fod mewn perygl naill ai gan y fricsen neu drwy ddarnau o wydr yn hedfan o ganlyniad i dorri'r ffenestr gan y fricsen. Fodd bynnag, nid yw'n bwriadu anafu unrhyw un na pheryglu bywyd neb.

Mae'r fenyw yn taflu bricsen drwy ffenestr y gegin. Mae'r ffenestr yn torri ac mae darnau o wydr yn cael eu taflu i'r gegin o ganlyniad. Mae mab y cyn-gyflogwr yn eistedd yn y gegin. Mae'r fricsen yn hedfan heibio iddo ac yn methu ei daro o drwch blewyn. Mae'r mab yn cael ei anafu gan nifer o ddarnau o wydr sy'n hedfan, gan achosi anafiadau sy'n peryglu ei fywyd.

Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau pam mae'r fenyw yn euog o ddifrod troseddol gwaethgedig (aggravated criminal damage)?

- A. Roedd hi'n bwriadu taflu'r fricsen drwy ffenestr y gegin ac o ganlyniad i hynny cafodd y mab ei anafu gan wydr yn hedfan.
- B. Roedd hi'n bwriadu taflu'r fricsen drwy ffenestr y gegin ac o ganlyniad i hynny rhoddwyd bywyd y mab mewn perygl gan wydr yn hedfan.
- C. Roedd hi'n bwriadu taflu'r fricsen drwy ffenestr y gegin ac o ganlyniad i hynny rhoddwyd bywyd y mab mewn perygl gan y fricsen.
- D. Roedd hi'n bwriadu taflu'r fricsen drwy ffenestr y gegin ac roedd hi'n ddi-hid (reckless) ynghylch a fyddai bywyd mewn perygl gan y fricsen o ganlyniad i hynny.
- E. Roedd hi'n bwriadu taflu'r fricsen drwy ffenestr y gegin ac roedd hi'n ddi-hid (reckless) ynghylch a fyddai bywyd mewn perygl gan wydr yn hedfan o ganlyniad i hynny.

Cwestiwn 53

Mae menyw yn marw gan adael ei hystad gyfan i elusen. Mae'r ysgutorion (executors) yn dod ar draws y ddogfen ganlynol ymhlith papurau'r fenyw:

“Drwy hyn rwy'n cadarnhau fy mod yn dal fy mwthyn gwyliau mewn ymddiriedolaeth i'm mab a'm merch-yng-nghyfraith.”

Dyddiad flwyddyn yn ôl sydd ar y ddogfen ac mae llofnod y fenyw arni. Nid oedd tyst i'r llofnod.

Nid oedd y fenyw wedi cymryd unrhyw gamau pellach mewn perthynas â'r bwthyn yr oedd hi'r unig berchennog cofrestredig arno. Doedd ei mab a'i merch-yng-nghyfraith (y mae'r ddau ohonynt yn oedolion) ddim yn gwybod dim am y ddogfen. Roedden nhw wedi ymddieithrio (estranged) oddi wrth y fenyw ac nid oeddent wedi bod mewn cysylltiad â hi yn ystod y chwe mis cyn ei marwolaeth.

Mae'r mab a'r ferch-yng-nghyfraith yn honni bod y bwthyn wedi'i ddal mewn ymddiriedolaeth ar eu cyfer nhw ac nid yw'n rhan o ystad y fenyw.

Pa un o'r ffactorau canlynol sy'n berthnasol wrth benderfynu a yw'r bwthyn wedi'i ddal mewn ymddiriedolaeth i'r mab a'r ferch-yng-nghyfraith?

- A. Mae'r mab a'r ferch-yng-nghyfraith yn oedolion.
- B. Roedd teitl cyfreithiol y bwthyn yn eiddo i'r fenyw pan gyhoeddodd hi'r ymddiriedolaeth.
- C. Nid oedd y fenyw wedi trosglwyddo'r teitl cyfreithiol i'r bwthyn cyn ei marwolaeth.
- D. Roedd y mab a'r ferch-yng-nghyfraith wedi ymddieithrio oddi wrth y fenyw.
- E. Nid oedd y fenyw wedi cyflawni gweithred (deed) yn datgan yr ymddiriedolaeth.

Cwestiwn 54

Bu farw dyn ym mis Rhagfyr 2025. Roedd wedi gwneud tair rhodd oes (lifetime gifts) yn unig, pob un ohonynt i'w fab, i helpu gyda chostau atgyweirio tŷ'r mab. Dyma'r rhoddion:

Mai 2019	£3,000
Gorffennaf 2020	£4,000
Awst 2022	£7,000

Beth yw cyfanswm cronol (cumulative total) y dyn at ddiben Treth Etifeddiant ar ddyddiad ei farwolaeth?

- A. £0
- B. £1,000
- C. £2,000
- D. £4,000
- E. £5,000

Cwestiwn 55

Mae'r heddlu'n cael ei alw i far mewn perthynas â honiad o ymosodiad. Mae swyddogion yr heddlu sy'n mynd i'r bar yn siarad â dyn sy'n gwaedu o doriad i'r wyneb. Mae menyw yn cael ei harestio yn y bar ar amheuaeth o ymosodiad ar y dyn sy'n achosi gwir niwed corfforol (actual bodily harm) iddo. Mae'r swyddog arestio yn sylwi ar waed ar law'r fenyw.

Mae'r fenyw yn cael ei chludo i orsaf yr heddlu. Awdurdodir iddi gael ei chadw yno ac yna caiff ei chyfweld dan rybudd ym mhresenoldeb ei chyfreithiwr. Yn unol â chyngor ei chyfreithiwr, mae'r fenyw yn arfer ei hawl i aros yn ddistaw yn y cyfweiliad ac nid yw'n rhoi eglurhad am y gwaed ar ei llaw.

Mae'r swyddog cyfweld yn rhybuddio'r fenyw bod ymchwiliad yn cael ei gynnal i ymosodiad ac mae'n gofyn iddi roi esboniad am y gwaed ar ei llaw oherwydd credir y gallai'r gwaed fod yno oherwydd iddi gyflawni'r ymosodiad. Caiff hi ei hatgoffa bod y cyfweiliad yn cael ei recordio ac y gellir rhoi'r cofnod fel tystiolaeth mewn gwrandawriad llys, ac y gallai llys ddod i gasgliad (draw an inference) yn ddiweddarach os bydd hi'n methu rhoi esboniad am y gwaed yn ystod y cyfweiliad. Mae'r fenyw yn parhau i arfer ei hawl i aros yn ddistaw.

Mae'r fenyw yn cael ei chyhuddo o ymosod ar y dyn gan achosi gwir niwed corfforol iddo. Mae'r fenyw yn pledio'n ddieuog ac yn gwrthod rhoi tystiolaeth yn ei threial.

A oes modd gwahodd llys y treial i ddod i gasgliad a fyddai'n niweidiol i'r fenyw gan iddi fethu rhoi esboniad am y gwaed ar ei llaw yn ei chyfweiliad dan rybudd?

- A. Nac oes. Gan nad yw'r fenyw yn rhoi tystiolaeth yn ei threial, nid yw'n dibynnu ar ffaith yn ei hamddiffyniad nad oedd hi wedi sôn amdani yn ei chyfweiliad dan rybudd.
- B. Nac oes, gan fod hawl gan y fenyw i aros yn ddistaw yn ei chyfweiliad dan rybudd.
- C. Nac oes, gan fod cyfreithiwr y fenyw wedi ei chynghori i arfer ei hawl i aros yn ddistaw yn ei chyfweiliad dan rybudd.
- D. Oes, oherwydd y rhybudd (warning) a roddwyd i'r fenyw yn ei chyfweiliad dan rybudd.
- E. Oes, gan y byddai wedi bod yn rhesymol i'r fenyw egluro'r gwaed ar ei llaw yn ei chyfweiliad dan rybudd.

Cwestiwn 56

Mae menyw yn prynu eiddo rhydd-ddaliadol. Dewisodd hi'r eiddo gan ei fod yn cynnwys garej fawr ar wahân a fyddai'n ddelfrydol ar gyfer storio ei chasgliad o bum car clasurol.

Cafodd contractau sy'n ymgorffori'r Amodau Gwerthu Safonol (Pumed Argraffiad - Diwygiad 2018) (SCS), heb eu diwygio, eu cyfnewid yr wythnos diwethaf. Mae'r fenyw wedi darganfod bod tân wedi bod yn yr eiddo neithiwr. Er na fu effaith ar y tŷ, mae'r garej wedi ei dinistrio. Nid yw'r fenyw'n siŵr ei bod hi am fwrw ymlaen â phrynu'r eiddo gan y bydd hi'n cymryd chwe mis i ailadeiladu'r garej. Mae hi'n poeni am unrhyw gostau ychwanegol y gallai hyn eu golygu ac nid yw'n gwybod ble y bydd ei cheir yn cael eu storio yn y cyfamser.

Mae'r fenyw yn gofyn i'w chyfreithiwr am gyngor.

Beth ddylai'r chyfreithiwr ei gynghori i'r fenyw?

- A. Mae hi wedi ymrwymo'n gytundebol i gwblhau'r pryniant. Ni fydd unrhyw ostyngiad yn y pris prynu gan fod y risg yn cael ei throsglwyddo iddi hi wrth gyfnewid.
- B. Ni ellir ei gorfodi hi i gwblhau'r pryniant gan fod rhan bwysig o destun y contract wedi'i dinistrio.
- C. Mae hi wedi ymrwymo'n gytundebol i gwblhau'r pryniant. Roedd yr SCS yn mynnu bod y fenyw yn prynu polisi yswiriant a rhaid iddi ddefnyddio unrhyw enillion i adfer y garej.
- D. Mae hi wedi ymrwymo'n gytundebol i gwblhau'r pryniant. Mae'r risg yn parhau gyda'r gwerthwr sy'n gorfod adfer y garej er mwyn cyflawni ei rwymedigaethau o dan y contract.
- E. Mae hi'n gallu penderfynu a fydd hi'n bwrw ymlaen ai peidio. Os bydd hi'n bwrw ymlaen, mae hi'n gallu gorfodi'r gwerthwr i adfer y garej i'r safon yr oedd ar ddyddiad y contract.

Cwestiwn 57

Mae cwmni o gyfreithwyr yn gweithredu ar ran ysgutorion ystad dyn a fu farw. Mae newydd gael y grant profiant. Wrth wneud cais am y grant profiant, talodd y cwmni'r ffi berthnasol i'r gwasanaeth profiant, sef £300, o'i gyfrif banc busnes. Mae'r cwmni'n cael £5,225 gan fanc y dyn a fu farw, sef y balans a oedd gan y dyn a fu farw wrth gau ei gyfrif, ac mae'r cwmni'n talu'r swm hwnnw i mewn i gyfrif banc cyffredinol i gleientiaid y cwmni.

Mae'r cwmni wedi cael anfoneb am £200 (dim TAW yn daladwy), ond nid yw wedi ei thalu eto. Mae'r anfoneb wedi'i chyfeirio at y cwmni gan brisiwr lleol a ddarparodd brisiad profiant (probate valuation) ar ddodrefn y dyn a fu farw.

Mae'r cwmni'n cyflwyno bil i'r ysgutorion fel a ganlyn:

Costau proffesiynol	£1,000
TAW	£200
Alldaliad (disbursement) wedi ei dalu (ffi profiant)	£300
Alldaliad heb ei dalu (ffi prisio)	£200
Cyfanswm	£1,700

Beth yw'r uchafswm y gall y cwmni ei drosglwyddo i gyfrif banc busnes y cwmni?

- A. £1,000
- B. £1,300
- C. £1,200
- D. £1,400
- E. £1,700

Cwestiwn 58

Mae ffermwr yn gwerthu cae, sy'n ffurfio rhan o'i fferm, i ddyn. Wrth drosglwyddo mae'r dyn yn cytuno na fydd ef na'i olynwyr yn y teitl (successors in title) yn codi mwy na phedwar tŷ unllawr ar y cae.

Beth yw natur y buddiant a grëwyd yn y trosglwyddiad?

- A. Buddiant cyfreithiol gan mai cyfamod cyfyngiadol (restrictive covenant) yw hwn.
- B. Buddiant ecwitiol gan mai cyfamod cyfyngiadol (restrictive covenant) yw hwn.
- C. Buddiant ecwitiol gan mai cyfamod cadarnhaol (positive covenant) yw hwn.
- D. Buddiant cyfreithiol gan mai cyfamod cadarnhaol (positive covenant) yw hwn.
- E. Buddiant ecwitiol gan mai contract ystad yw hwn.

Cwestiwn 59

Wrth i ddyn gerdded ar hyd stryd, mae menyw yn rhedeg tuag ato yn gweiddi'n uchel ac yn chwifio ei breichiau. Mae'r dyn yn cael ei ddrysu gan beth mae'r fenyw yn ei weiddi, ond mae'n credu'n wirioneddol fod y fenyw ar fin ymosod arno. Ni fyddai person rhesymol yn sefyllfa'r dyn wedi credu bod y fenyw ar fin ymosod arno.

Wrth i'r fenyw agosáu at y dyn, mae'r dyn yn gwthio ei brest hi gyda'i ddwy law, gan achosi iddi faglu am yn ôl. Byddai'r grym yr oedd y dyn yn ei ddefnyddio wrth wthio'r fenyw wedi bod yn rhesymol pe bai hi'n ymosod ar y dyn. Mae'r fenyw yn cael ei syfrdanu ac yn gwylltio, ond nid yw wedi'i hanafu. Mae'r fenyw yn egluro wrth y dyn mai ceisio ei rybuddio bod teils yn disgyn oddi ar do adeilad cyfagos yr oedd hi.

Mae heddwas yn gweld y digwyddiad ac mae'r dyn yn cael ei arestio a'i gyhuddo wedi hynny o ymosodiad cyffredin. Mae'r dyn yn bwriadu ddibynnu yn y llys ar yr amddiffyniad ei fod yn amddiffyn ei hun pan wthiodd y fenyw.

Pa un o'r canlynol sy'n egluro orau a all y dyn ddibynnu ar hunanamddiffyniad?

- A. Ni all ddibynnu ar hunanamddiffyniad, gan iddo wthio'r fenyw cyn iddi ymosod arno'n gorfforol.
- B. Ni all ddibynnu ar hunanamddiffyniad, gan fod ei gred bod y fenyw ar fin ymosod arno yn afresymol.
- C. Ni all ddibynnu ar hunanamddiffyniad, gan fod ei gred bod y fenyw ar fin ymosod arno yn anghywir.
- D. Gall ddibynnu ar hunanamddiffyniad, gan ei fod yn credu bod y fenyw ar fin ymosod arno ac roedd y grym a ddefnyddiodd ef yn rhesymol.
- E. Gall ddibynnu ar hunanamddiffyniad, gan ei fod yn credu bod y fenyw ar fin ymosod arno ac nid achosodd niwed afresymol i'r fenyw.

Cwestiwn 60

Roedd menyw wedi prynu tŷ yng Nghymru am £300,000 bum mlynedd yn ôl. Mae hi wedi gwneud gwaith adnewyddu ac ailwampio sylweddol iddo.

Mae contractau ar gyfer gwerthu'r tŷ i brynwr wedi cael eu cyfnewid. Y pris gwerthu yw £450,000.

Mae cyfreithiwr y prynwr yn paratoi i gwblhau. Ar hyn o bryd mae'n drafftio cyfriflen ariannol (financial statement) i'w gleient ac mae angen iddo gynnwys y dreth sy'n daladwy ar ôl cwblhau'r pryniant.

Pa dreth fydd yn rhaid i'r prynwr ei dalu ar ôl cwblhau'r pryniant?

- A. Treth Stamp.
- B. Treth Trafodiadau Tir.
- C. Treth ar Enillion Cyfalaf.
- D. Treth Dir y Dreth Stamp.
- E. Treth ar Werth.

Cwestiwn 61

Mae dyn yn ymddiriedolwr ar gyfer cronfa o £500,000. Yn groes i'r ymddiriedolaeth, mae'n trosglwyddo £200,000 o arian yr ymddiriedolaeth i'w bartner i'w galluogi hi i brynu tŷ. Mae'r dyn yn gwneud hyn gan ei fod eisiau creu argraff arni.

Mae partner y dyn yn gwybod nad yw'r dyn yn ddigon cyfoethog i allu fforddio trosglwyddo £200,000 iddi. Mae hi'n gwybod bod ganddo nifer o gredydwyr sy'n dod i gyfanswm o fwy na £200,000. Roedd y dyn wedi dweud wrthi ar sawl achlysur blaenorol ei fod yn ymddiriedolwr ac y byddai'n barod i gymryd arian yn anghyfreithlon gan yr ymddiriedolaeth i'w ddefnyddio at ei ddibenion ei hun.

Ni ofynnodd partner y dyn ynglŷn â ffynhonnell y £200,000, gan ei bod hi'n teimlo trueni dros y dyn ac nid oedd am frifo ei deimladau. Ar ben hyn, roedd hi'n awyddus i gael yr arian i'w ddefnyddio at ei dibenion ei hun. Yn lle prynu tŷ, gwariodd yr holl arian ar bartïon a gwyliau drud.

Erbyn hyn mae'r dyn wedi diflannu, yn dal i fod mewn dyled i'w gredydwyr. Mae buddiolwyr (beneficiaries) yr ymddiriedolaeth bellach am wneud hawliad personol o £200,000 yn erbyn y partner.

A yw hawliad personol yn erbyn y partner yn debygol o lwyddo?

- A. Ydy, gan ei bod hi wedi ymddwyn yn anonest wrth gynorthwyo'r dyn i dorri ei ymddiriedolaeth.
- B. Ydy, gan fod yr wybodaeth a oedd ganddi yn ei gwneud hi'n amheus ond penderfynodd beidio â holi am yr arian.
- C. Nac ydy, gan iddi ddefnyddio'r arian at ddibenion gwahanol i'r diben yr oedd y dyn yn ei fwriadu.
- D. Nac ydy, gan nad oedd ganddi wybodaeth wirioneddol bod y dyn yn torri ymddiriedolaeth.
- E. Nac ydy, gan ei bod hi wedi gwastraffu'r arian a roddodd y dyn iddi.

Cwestiwn 62

Mae menyw yn penderfynu gwneud ewyllys yn ei chartref. Ar ddarn o bapur, mae hi'n ysgrifennu'r darpariaethau y mae hi am eu cynnwys. Mae hi'n llofnodi'r ewyllys ar y gwaelod ac yna'n gofyn i ddau gymydog ddod i'w thŷ i weithredu fel tystion.

Tra bydd y ddau dyst yn bresennol yn yr ystafell fyw, mae'r fenyw yn pwyntio at ei llofnod ar waelod yr ewyllys ac yn dweud: "Rwyf wedi ei llofnodi'n barod." Yna mae'r tyst hŷn a'r fenyw yn mynd i'r gegin i wneud diod. Tra eu bod yn y gegin, mae'r tyst iau yn llofnodi'r ewyllys o dan lofnod y fenyw. Yna mae'r tyst hŷn a'r fenyw yn dychwelyd i'r ystafell fyw a, thra bod y tri gyda'i gilydd, mae'r tyst hŷn yn ychwanegu ei llofnod hi i'r ewyllys o dan lofnod y tyst iau.

Does dim dyddiad na chymal ardystio (attestation clause) yn yr ewyllys.

Pam bod ewyllys y fenyw yn annilys?

- A. Gan nad oes dyddiad ar yr ewyllys.
- B. Gan na welodd y tystion y fenyw yn llofnodi'r ewyllys.
- C. Gan nad oedd y fenyw yn bresennol pan oedd y tyst iau wedi llofnodi'r ewyllys.
- D. Gan na welodd y tystion ei gilydd yn llofnodi'r ewyllys.
- E. Gan nad oes cymal ardystio ar yr ewyllys.

Cwestiwn 63

Mae menyw yn berchen ar rydd-ddaliad cofrestredig ar gyfer gweithdy.

Mae hi'n cytuno ar lafar i roi'r hawl unigryw (exclusive right) i artist feddiannu'r gweithdy fel stiwdio iddo. Maent yn cytuno y bydd y trefniant yn para am 12 mis ac y bydd yr artist yn cymryd meddiant ar unwaith. Ni fydd taliad ymlaen llaw ond bydd rhent misol y farchnad yn daladwy.

Mae'r artist yn cadarnhau telerau'r trefniant mewn e-bost. Mae'r fenyw yn darllen yr e-bost ond nid yw hi'n ei gydnabod.

Nid yw'r artist yn cymryd unrhyw gamau pellach mewn perthynas â'r trefniant ond, cyn i'r artist symud i mewn i'r gweithdy, mae'r fenyw yn dweud wrtho ei bod hi wedi newid ei meddwl.

Mae'r artist yn honni bod y trefniant wedi creu cytundeb gorfodadwy (enforceable) sy'n caniatáu iddo feddiannu'r gweithdy fel stiwdio iddo.

Beth sydd wedi'i greu gan y trefniant?

- A. Les gyfreithiol, gan fod y cytundeb llafar yn ddigonol.
- B. Les ecwitiol, gan fod yr e-bost yn ysgrifenedig ond nid yw'n weithred (deed).
- C. Trwydded, gan nad yw'r partïon wedi llofnodi'r e-bost.
- D. Trwydded, gan nad yw'r artist wedi ymgymryd â meddiant (taken up occupation).
- E. Les ecwitiol, gan nad oes modd cofrestru'r cytundeb llafar.

Cwestiwn 64

Mae menyw yn ffonio'r gwasanaethau brys ac yn siarad â pherson sy'n trin galwadau ac nad yw'n heddwes (civilian call handler). Mae hi'n swnio'n drist ac yn crio. Mae hi'n honni bod ei gŵr, y mae hi'n ei enwi, newydd ymosod arni trwy ei dyrnu (punch) hi yn y wyneb. Mae hi'n dweud ei bod hi wedi cloi ei hun yn yr ystafell ymolchi yn eu tŷ i wneud yr alwad am ei bod yn ofni y bydd e'n ymosod arni unwaith eto. Mae hi'n gofyn i swyddogion yr heddlu ddod i'w cyfeiriad. Mae'r alwad yn cael ei recordio.

Pan mae'r heddwesion yn cyrraedd ychydig funudau'n ddiweddarach mae'r gŵr yn dal i fod yn y tŷ. Mae'r fenyw wedi'i chloi yn yr ystafell ymolchi ac mae'n dal i fod yn ofidus ac yn crio. Mae'r heddwesion sy'n bresennol yn perswadio'r fenyw i ddod allan o'r ystafell ymolchi ac maent yn sylwi bod ei hwyneb yn goch a bod cleisiau arno. Mae'r gŵr yn cael ei arestio ar amheuaeth o ymosod ar y fenyw. Mae'r fenyw yn gwrthod rhoi datganiad i'r heddwesion.

Mae'r gŵr yn arfer ei hawl i aros yn ddistaw pan gaiff ei gyfweld gan swyddogion yr heddlu dan rybudd. Mae'n cael ei gyhuddo o ymosodiad cyffredin. Mae'n pledio'n ddiueuog ac mae ei achos yn cael ei ohirio ar gyfer treial (adjourned for trial). Mae'r fenyw yn gwrthod dod i'r llys i roi tystiolaeth gan ddweud nad yw hi'n ofni ei gŵr a'i bod am i'w perthynas barhau. Mae'r erlyniad yn dymuno dibynnu ar y cyfrif a roddodd y fenyw yn ystod ei galwad ffôn i'r gwasanaethau brys yn nhreial y gŵr.

Yn nhreial y gŵr, fel rhan o'r res gestae, a oes modd derbyn yr wybodaeth a roddodd y fenyw yn ystod yr alwad ffôn?

- A. Nac oes, gan na fydd y fenyw'n rhoi tystiolaeth lafar yn nhreial y gŵr.
- B. Nac oes, gan nad yw'r fenyw wedi rhoi datganiad ysgrifenedig.
- C. Oes, gan i'r wybodaeth gael ei rhoi dan amgylchiadau lle gellir diystyru'r posibilrwydd o ffugio (concoction).
- D. Oes, gan fod yr wybodaeth wedi'i chadarnhau gan y cochni a'r cleisio ar wyneb y fenyw a welodd swyddogion yr heddlu a oedd yn bresennol.
- E. Na, gan na chafodd yr wybodaeth ei rhoi i swyddog yr heddlu.

Cwestiwn 65

Mae tri ffrind yn berchen ar eiddo rhydd-ddaliadol (freehold) cofrestredig gyda'i gilydd fel tenantiaid cydradd (tenants in common) mewn cyfrannau cyfartal (equal shares). Mae'r eiddo yn ddarostyngedig i gyfamodau cyfyngiadol (restrictive covenants).

Mae un o'r ffrindiau wedi marw. Yn ddiweddar mae ysgutorion ei ystad wedi cael grant profiant.

Mae'r eiddo wrthi'n cael ei werthu i brynwr. Bydd hi'n dal yr eiddo mewn ymddiriedolaeth iddi hi a'i mab sy'n oedolyn.

Mae'r contract ar gyfer y gwerthiant wedi'i gyfnewid. Mae hyn yn ymgorffori'r Amodau Gwerthu Safonol (Pumed Argraffiad – Diwygiad 2018) heb unrhyw ddiwygiadau perthnasol.

Mae'r trosglwyddiad wrthi'n cael ei ddrafftio yn barod i'w gwblhau.

Pwy, os unrhyw un, sy'n gorfod gweithredu'r trosglwyddiad, ar wahân i'r ddau ffrind sy'n dal i fyw?

- A. Neb.
- B. Yr ysgutorion yn unig.
- C. Y prynwr yn unig.
- D. Yr ysgutorion a'r prynwr yn unig.
- E. Yr ysgutorion, y prynwr a'r mab sy'n oedolyn.

Cwestiwn 66

Mae cronfa ymddiriedolaeth, ag iddi un ymddiriedolwr yn unig, yn cael ei dal i ddyn am oes, gyda'r gweddilliad (remainder) i ferch y dyn sy'n 23 oed. Nid yw'r offeryn ymddiriedolaeth yn cynnwys unrhyw ddarpariaethau sy'n berthnasol i'r buddsoddiad.

Mae'r ferch yn awgrymu i'r ymddiriedolwr y dylid buddsoddi £200,000 o'r gronfa mewn tir yn Awstralia. Nid yw'r dyn wedi mynegi barn am hyn. Mae'r ymddiriedolwr yn asiant eiddo o Loegr sydd wedi ymddeol yn ddiweddar ond ychydig cyn ei ymddeoliad, treuliodd bum mlynedd yn gweithio yn Awstralia, lle datblygodd arbenigedd ym marchnad eiddo Awstralia. Mae'r ymddiriedolwr yn cytuno gydag awgrym y ferch ac yn buddsoddi £200,000 mewn tir yn Awstralia.

Yn ystod y flwyddyn ers i'r ymddiriedolaeth wneud y buddsoddiad, mae gwerth tir yn Awstralia wedi gostwng, ac erbyn hyn dim ond £100,000 yw gwerth y tir a brynwyd gan yr ymddiriedolaeth.

A oes gan yr ymddiriedolwr unrhyw atebolrwydd am y gostyngiad mewn gwerth?

- A. Nac oes, oherwydd ei fod wedi gweithredu fel dyn doeth busnes (prudent man of business).
- B. Nac oes, oherwydd ei fod wedi gweithredu'n unol ag awgrym y ferch.
- C. Nac oes, oherwydd bod y tir yn fuddsoddiad hirdymor.
- D. Oes, oherwydd bod tir dramor yn fuddsoddiad anawdurdodedig.
- E. Oes, oherwydd ei fod yn arbenigwr mewn gwerth tir yn Awstralia a dylai fod wedi gwybod nad oedd yn fuddsoddiad doeth.

Cwestiwn 67

Mae menyw yn credu bod ei chariad yn caru ar y slei (having an affair) ac yn mynd i'w gartref i'w wynebu a dod â'r berthynas i ben. Mae hi'n mynd â bag o eiddo'r cariad gyda hi er mwyn ei ddychwelyd iddo, sy'n cynnwys pâr o'i esgidiau ef. Nid yw ei chariad hi'n ateb ei ddrws blaen. Mae'r fenyw'n argyhoeddedig ei fod ef yn y cartref ac yn dechrau gwylltio. Mae hi'n sefyll yn ei ardd flaen ac yn gweiddi, gan fynnu iddo ei gadael hi i mewn.

Mae dyn yn dod allan o'r tŷ cyfagos ac yn sefyll ychydig y tu allan i'w ddrws blaen. Mae'r dyn yn gofyn i'r fenyw fod yn dawel, sy'n gwylltio'r fenyw ymhellach. Mae'r fenyw wedi'i gwahanu o'r dyn gan ffens dal rhwng cartref y cariad a'r tŷ cyfagos ond mae hi'n cymryd un o esgidiau ei chariad o'r bag ac yn ei daflu dros y ffens at y dyn. Mae hi'n bwriadu achosi i'r dyn ddisgwyl cael ei fwrw gan yr esgid a'i fwrw'n wirioneddol gydag ef. Mae'r dyn yn disgwyl i'r esgid ei fwrw, fel y byddai unrhyw berson rhesymol yn sefyllfa'r dyn. Mae'n gostwng ei ben yn gyflym ac mae'r esgid yn ei basio, gan fwrw'r drws blaen.

Mae'r dyn yn dychwelyd i'w dŷ ei hun, heb anafiadau, ac yn ffonio'r heddlu i adrodd am y digwyddiad.

A all y fenyw fod yn euog o ymosodiad cyffredin ar y dyn?

- A. Gall, oherwydd bod y dyn yn disgwyl cael ei fwrw gan yr esgid.
- B. Na all, oherwydd nid oedd unrhyw gyswllt corfforol uniongyrchol rhwng y dyn a'r fenyw.
- C. Na all, oherwydd ni wnaeth yr esgid gyswllt â'r dyn.
- D. Na all, oherwydd ni wnaeth y dyn ddisgwyl unrhyw gyswllt corfforol uniongyrchol rhyngddo ef a'r fenyw.
- E. Gall, oherwydd byddai person rhesymol yn sefyllfa'r dyn wedi disgwyl cael ei fwrw gan yr esgid.

Cwestiwn 68

Dair blynedd yn ôl, prynodd menyw rydd-ddaliad adeilad sy'n ddarostyngedig i les yr adeilad cyfan wedi'i diogelu gan Ddeddf Landlord a Tenant 1954 (Rhan II) (LTA).

Mae'r tenant yn rhedeg busnes recriwtio o'r adeilad.

Tymor y les yw 12 mlynedd ac mae deg mis o'r tymor yn weddill.

Ar dyddiad dod i ben contractiol y les, mae'r fenyw'n bwriadu ailffurfio'r adeilad, a'i droi'n fflatiau. Ni ellir cyflawni'r ailffurfio'n rhesymol heb gael meddiant o'r adeilad. Mae hi wedi cael y caniatâd cynllunio angenrheidiol ar gyfer y gwaith.

Mae'r fenyw newydd dderbyn hysbysiad o dan a.26 o LTA gan y tenant yn gofyn am les newydd.

Mae'r fenyw'n gofyn am gyngor cyfreithiol ynghylch y posibilrwydd o wrthod cais y tenant ar sail y ffaith ei bod hi'n bwriadu ailffurfio'r adeilad.

Pa gyngor dylai'r cyfreithiwr ei roi ynghylch y posibilrwydd y gall y fenyw wrthod cais y tenant am les newydd ar y sail hon?

- A. Gall y fenyw ddibynnu ar y sail orfodol (mandatory) hon a bod digollediad (compensation) yn daladwy.
- B. Gall y fenyw ddibynnu ar y sail orfodol (mandatory) hon ac nid yw digollediad (compensation) yn daladwy.
- C. Gall y fenyw ddibynnu ar y sail ddisgresiynol hon ac, os bydd y fenyw'n llwyddiannus yn gwrthod cais y tenant am les newydd ar y sail hon, bydd digollediad (compensation) yn daladwy.
- D. Ni all y fenyw ddibynnu ar y sail hon oherwydd nid yw hi wedi bod yn berchennog ar ei buddiant hi am ddigon hir.
- E. Ni all y fenyw ddibynnu ar y sail hon gan fod y les yn llai na 14 mlynedd o hyd.

Cwestiwn 69

Mae dyn yn pledio'n ddieuog i gyhuddiad o ymosodiad cyffredin a chynhelir ei dreial yn y Llys Ynadon.

Honnir bod y dyn wedi bwrw menyw yn yr wyneb yn ystod digwyddiad y tu allan i glwb nos mewn canol dinas yn oriau mân y bore. Mae'r dyn yn gwadu mai fe yw'r person a wnaeth fwrw'r fenyw. Mae dau dyst yn rhoi tystiolaeth yn nhreial y dyn, gan ddweud eu bod nhw wedi'i weld yn bwrw'r fenyw. Mae'r dyn yn rhoi tystiolaeth yn ei amddiffyniad ac yn dweud bod y ddau dyst wedi gwneud camgymeriad.

Caiff y dyn ei ganfod yn euog o ymosodiad cyffredin ac mae'n dymuno apelio yn erbyn ei euogfarn i Lys y Goron.

Sut caiff apêl y dyn ei dyfarnu gan Lys y Goron?

- A. Mewn gwrandawriad o'r holl dystiolaeth gan Farnwr Llys y Goron mewn eisteddiad gydag ynadon lleyg (lay).
- B. Mewn gwrandawriad o'r holl dystiolaeth gan Farnwr Llys y Goron a rheithgor.
- C. Mewn gwrandawriad o'r holl dystiolaeth gan Farnwr Llys y Goron mewn eisteddiad ar ei ben ei hun.
- D. Gan Farnwr Llys y Goron mewn eisteddiad ar ei ben ei hun gan ystyried dim ond seiliau ysgrifenedig yr apêl.
- E. Gan Farnwr Llys y Goron mewn eisteddiad ar ei ben ei hun gan ystyried dim ond pwyntiau'r gyfraith a ardystiwyd gan y Llys Ynadon.

Cwestiwn 70

Mae menyw oedrannus yn mynd i fyw gyda'i merch oherwydd ei bod hi'n mynd yn gorfforol fethedig (physically infirm) ac nid yw hi'n gallu byw'n annibynnol mwyach. Wrth symud i mewn gyda'i merch, mae'r fenyw'n penderfynu rhoi mwyafrif ei hystad i'w merch. Mae hi'n cau y rhan fwyaf o'i chyfrifon banc a chymdeithas adeiladu ac yn trosglwyddo'r balansau terfynol (tua £900,000) i'w merch. Nid yw'r fenyw'n gwneud unrhyw roddion eraill.

Ddwy flynedd yn ddiweddarach, mae'r fenyw yn marw ac mae ei hystad yn cynnwys:

- cyd-gyfrif banc gyda'i merch gyda balans o £30,000
- cyfrif cynilo yn enw'r fenyw yn unig â balans o £75,000

Nid oes gan y fenyw unrhyw asedau dramor ac nid oes ganddi fuddiant dan ymddiriedolaeth.

Mae'r fenyw yn gadael ewyllys lle mae hi'n penodi ysgutorion, ac yn rhoi ei hystad i'w hoff elusen.

Mae'r ysgutorion yn paratoi'r cais am grant profiant ac yn dymuno gwybod a yw'n ofynnol iddynt gyflwyno ffurflen IHT400.

Pa un o'r canlynol sy'n esbonio orau a oes rhaid i'r ysgutorion gyflwyno ffurflen IHT400?

- A. Nid oes rhaid iddynt, oherwydd bod gwerth ystad y fenyw yn llai na £3,000,000.
- B. Mae'n rhaid iddynt, oherwydd bod Treth Etifeddiant yn daladwy ar farwolaeth y fenyw.
- C. Nid oes rhaid iddynt, oherwydd rhoddwyd ystad weddilliol y fenyw i elusen.
- D. Mae'n rhaid iddynt, oherwydd bod gan y fenyw fuddiant mewn cyd-gyfrif banc.
- E. Nid oes rhaid iddynt, oherwydd ni wnaeth y fenyw unrhyw drosglwyddiadau trethadwy cyfnod oes (lifetime chargeable transfers).

Cwestiwn 71

Mae menyw yn berchen ar dŷ rhydd-ddaliadol a digofrestredig gyda gardd fawr. Am gydnabyddiaeth o £10,000, mae hi'n rhoi hawl i'w chymydog ddefnyddio llwybr dros ei gardd am byth (in perpetuity).

Mae'r fenyw a'r cymydog yn ymrwmo i weithred (deed) a ddrafftwyd gan gyfreithiwr y fenyw sy'n cofnodi'r holl delerau y cytunwyd arnynt.

A oes rhaid cofrestru'r hawddfrait (easement) hon?

- A. Oes, oherwydd ei bod yn cael ei rhoi wedi 1925, rhaid iddi gael ei chofrestru fel pridiant tir (land charge) D(iii).
- B. Oes, oherwydd ei bod yn sbarduno cofrestriad cyntaf o'r rhydd-ddaliad a rhaid ei diogelu gan hysbysiad ar y Gofrestr Arwystlon (Charges Register) o'r teitl rhydd-ddaliad sydd newydd gofrestru.
- C. Nac oes, oherwydd ei bod yn warediad cofrestradwy (registrable disposition) ond mae'n ddarostyngedig i'r athrawiaeth hysbysu (doctrine of notice).
- D. Nac oes, oherwydd ei bod yn rhwymo'r byd (binds the world).
- E. Nac oes, oherwydd ei bod yn sbarduno cofrestriad cyntaf o'r rhydd-ddaliad ac mae wedi'i diogelu fel buddiant sy'n trechu (overriding interest).

Cwestiwn 72

Mae cwmni o gyfreithwyr yn gweithredu ar ran prynwr eiddo. Mae'r cwmni yn dal £1,500 i'r cleient ar gyfrif costau yn ei gyfrif banc cleientiaid cyffredinol. Mae'r cwmni yn derbyn anfoneb am £400 ynghyd â £80 o TAW mewn perthynas â ffi syrfêwr wedi'i hanfon i'r cwmni. Mae'r cleient yn gofyn i'r cwmni dalu'r anfoneb.

Pa un o'r canlynol sy'n esbonio orau sut y dylai'r cwmni dalu'r anfoneb?

- A. Dylai'r cwmni dalu £480 o'i gyfrif banc busnes gan ddefnyddio'r prif ddull.
- B. Dylai'r cwmni dalu £480 o'i gyfrif banc cleientiaid cyffredinol gan ddefnyddio'r prif ddull.
- C. Dylai'r cwmni dalu £480 o'i gyfrif banc busnes gan ddefnyddio'r dull asiant.
- D. Dylai'r cwmni dalu £480 o'i gyfrif banc cleientiaid cyffredinol gan ddefnyddio'r dull asiant.
- E. Dylai'r cwmni dalu £400 o'i gyfrif banc cleientiaid cyffredinol gan ddefnyddio'r dull asiant ac £80 o'i gyfrif banc busnes gan ddefnyddio'r prif ddull.

Cwestiwn 73

Mae dyn yn prynu tŷ ac fe yw'r unig berchennog cyfreithiol. Mae ei chwaer yn symud i mewn gyda'r dyn ar ôl gwahanu o'i gŵr oherwydd nid yw hi'n gallu dod o hyd i unrhyw lety mae'n gallu fforddio ei rentu. Wrth drafod perchnogaeth y tŷ â'i chwaer, mae'r dyn yn addo y bydd yn: "gofalu amdani'n ariannol". Mae'r dyn yn esbonio na fydd yn rhaid iddi dalu unrhyw rent am fyw yn y tŷ oherwydd nid oes ganddo forgais. Maent yn cytuno y bydd hi'n talu hanner y costau tanwydd a threth y cyngor ac yn rhannu tasgau domestig yn y cartref.

Ddwy flynedd ar ôl i'r chwaer symud i mewn, mae'r dyn yn marw gan adael ei ystad i elusen. Erbyn hyn, mae sefyllfa ariannol ei chwaer wedi gwella yn dilyn terfynu ei hysgariad o'i gŵr.

Mae'r chwaer yn hawlio bod ganddi fuddiant llesionol (beneficial interest) yn y tŷ sy'n codi dan ymddiriedolaeth ddeongliadol bwriad cyffredin (common intention constructive trust).

A oes gan y chwaer fuddiant llesionol yn y tŷ dan ymddiriedolaeth ddeongliadol bwriad cyffredin?

- A. Oes, oherwydd gellir dod i gasgliad bod bwriad cyffredin i rannu'r buddiant llesionol o'r drafodaeth ddatganedig (express discussion) am ei sefyllfa ariannol hi.
- B. Nac oes, oherwydd nid oedd hi'n wraig y dyn nac yn bartner heb briodi.
- C. Oes, oherwydd ei bod hi wedi gweithredu i'w niwed ei hun (to her detriment) drwy rannu tasgau domestig a chyfrannu at gostau'r cartref.
- D. Nac oes, oherwydd nid yw hi wedi gwrthbrofi'r rhagdybiaeth mai'r dyn yw'r unig berchennog llesionol.
- E. Nac oes, oherwydd nid yw hi wedi dioddef unrhyw niwed oherwydd bod ei sefyllfa ariannol wedi gwella ac nid yw hi'n dibynnu ar y dyn mwyach.

Cwestiwn 74

Mae menyw yn cytuno i roi benthyg ei fan hi i ddyn ar ôl iddo ddweud wrthi fod angen y fan arno i gyflawni “ychydig o fusnes”. Mae'r fenyw'n gyfarwydd iawn â'r dyn ac yn ymwybodol bod ganddo sawl euogfarn am droseddau dwyn, bwrgleriaeth a lladrad. Nid yw'r dyn yn rhoi unrhyw fanylion i'r fenyw am yr hyn mae'n bwriadu ei wneud gyda'r fan ac nid yw'n dweud wrthi pryd neu ble mae'n bwriadu ei defnyddio. Nid yw hi'n gofyn unrhyw gwestiynau iddo am ddefnydd arfaethedig y fan. Mae hi'n credu y bydd e'n defnyddio'r fan i gyflawni rhyw fath o drosedd a gyflawnwyd ganddo yn y gorffennol ac mae hithau'n bwriadu ei helpu i gyflawni trosedd o'r fath wrth fenthyg y fan iddo.

Ychydig o ddiwrnodau'n ddiweddarach, mae'r dyn, ar ei ben ei hun, yn defnyddio'r fan i gyflawni bwrgleriaeth.

Caiff ei arestio gan yr heddlu ychydig wedi hynny a chaiff y dyn a'r fenyw eu cyhuddo o fwrgleriaeth o ganlyniad.

Pa un o'r canlynol sy'n esbonio orau a ellir canfod y fenyw'n euog o'r drosedd o fwrgleriaeth drwy ddarparu'r fan a ddefnyddiwyd yn y drosedd?

- A. Ni all fod yn euog oherwydd er ei bod hi wedi cynorthwyo'r dyn yn fwriadol i gyflawni'r drosedd o fwrgleriaeth, nid oedd hi'n bresennol ar adeg cyflawni'r drosedd.
- B. Ni all hi fod yn euog oherwydd er ei bod hi wedi cynorthwyo'r dyn yn fwriadol i gyflawni'r drosedd o fwrgleriaeth, nid oedd hi'n gwybod pryd neu ble y byddai'n cyflawni'r drosedd.
- C. Gall hi fod yn euog oherwydd ei bod hi wedi cynorthwyo'r dyn yn fwriadol i gyflawni trosedd ac roedd y drosedd o fwrgleriaeth o fewn yr ystod o droseddau roedd hi'n bwriadu eu cynorthwyo.
- D. Ni all fod yn euog oherwydd er ei bod ei wedi cynorthwyo'r dyn i gyflawni trosedd yn fwriadol, nid oedd hi'n gwybod yn bendant y byddai'r dyn yn cyflawni trosedd o fwrgleriaeth.
- E. Gall hi fod yn euog oherwydd ei bod hi wedi cynorthwyo'r dyn yn fwriadol i gyflawni trosedd ac mae hi'n atebol am unrhyw drosedd y mae e'n ei chyflawni wrth ddefnyddio'r fan.

Cwestiwn 75

Mae cyfreithiwr yn gweithredu ar ran dyn wrth brynu tŷ menyw. Nid yw contractau wedi'u cyfnewid eto ac mae'r cyfreithiwr ar fin gwneud chwiliadau ac ymholiadau.

Mae'r dyn wedi clywed bod y fenyw wedi torri coeden i lawr yn ei gardd yn ddiweddar, a oedd yn fwy na 100 mlwydd oed. Gwelodd y dyn fonyn coeden (tree stump) pan archwiliodd e'r eiddo. Mae'r dyn hefyd wedi clywed bod y fenyw wedi cweryla sawl tro gyda'i chymydog am gi'r cymydog yn cyfarth. Mae'r dyn yn deall bod y fenyw wedi torri'r goeden i lawr i fod yn faleisus i'r cymydog, oherwydd bod y goeden yn cynnig cysgod i ardd y cymydog. Nid oes unrhyw gyfathrebu wedi bod rhwng y dyn a'r fenyw.

Mae angen i'r cyfreithiwr adrodd yn ôl i'r dyn am unrhyw broblemau sy'n codi yn sgil torri'r goeden i lawr a pherthynas y fenyw â'i chymydog.

Pa un/pa rai o'r chwiliadau a'r ymholiadau canlynol y bydd yn rhaid i'r cyfreithiwr ei wneud/eu gwneud er mwyn adrodd am y materion hyn wrth y dyn?

- A. Chwiliad awdurdod lleol yn unig.
- B. Chwiliad awdurdod lleol ac ymholiadau am y gwerthwr yn unig.
- C. Chwiliad amgylcheddol a chwiliad awdurdod lleol yn unig.
- D. Chwiliad amgylcheddol ac ymholiadau y gwerthwr yn unig.
- E. Ymholiadau y gwerthwr yn unig.

Cwestiwn 76

Mae partner mewn cwmni o gyfreithwyr yn cynnal archwiliad rheolaidd o ffeil y mae cyfreithiwr sy'n gyflogedig yn y cwmni hwnnw wedi gweithio arni. Mae'r ffeil yn ymwneud â mater lle'r oedd y cyfreithiwr yn gweithredu ar ran banc wrth drefnu morgais ar gyfer eiddo masnachol.

Wrth gynnal yr archwiliad, mae'r partner yn darganfod nad yw'r cyfreithiwr wedi cofrestru morgais y banc yn y Gofrestrfa Tir ac felly nid yw wedi cyflawni cyfarwyddiadau'r banc. Mae'n cael ei gadarnhau mai dyma'r unig achlysur lle nad yw'r cyfreithiwr wedi cofrestru morgais.

Wedi trafod y mater â'r cyfreithiwr, mae'r partner yn hyderus bod y cyfreithiwr yn gymwys i gyflawni ei rôl. Fodd bynnag, mae'r amgylchiadau'n golygu bod y partner yn credu y gallai'r banc ddioddef colled sylweddol o ganlyniad i'r hepgoriad hwn.

Pa un o'r canlynol yw'r ffordd orau o weithredu i'r partner nawr?

- A. Rhaid i'r partner esbonio'r sefyllfa i'r banc a rhoi cyngor bod angen cyngor cyfreithiol annibynnol.
- B. Rhaid i'r partner roi gwybod i'r Ombwdsmon Cyfreithiol am hepgoriad y cwmni i gofrestru'r morgais.
- C. Rhaid i'r partner roi gwybod i'r Awdurdod Rheoleiddio Cyfreithwyr am hepgoriad y cwmni i gofrestru'r morgais ac anfon copi o'r ffeil iddo.
- D. Rhaid i'r partner ddarparu manylion yswirwyr indemniad proffesiynol y cwmni i'r banc.
- E. Rhaid i'r partner ddychwelyd yr holl ffioedd a dalwyd gan y banc i'r cwmni mewn perthynas â'r ffeil hon.

Cwestiwn 77

Mae merch sy'n 14 oed yn cael ei chanfod yn euog mewn treial yn y Llys Ieuenctid am drosedd o glwyfo (wounding) yn groes i a.20 o Ddeddf Troseddau Corfforol 1861 a bydd hi'n cael ei dedfrydu. Mae'r llys wedi derbyn adroddiad cyn dedfrydu. Dyma drosedd gyntaf y ferch.

Wrth bennu'r ddedfryd briodol, mae'r ynadon yn ystyried gorchymyn cadw a hyfforddi (detention and training order - DTO) am wyth mis, ond maent yn dod i'r casgliad cywir na ellir rhoi'r ddedfryd hon i'r ferch.

Pam mae'r ynadon yn gywir nad oes modd rhoi'r ddedfryd hon i'r ferch?

- A. Oherwydd y cyfnod hiraf ar gyfer DTO y gellir ei roi yn y Llys Ynadon yw chwe mis.
- B. Oherwydd nid yw'r ferch wedi cael dedfryd o orchymyn adsefydlu ieuenctid o'r blaen.
- C. Oherwydd nid yw'r drosedd yn drosedd dditiadwy yn unig (indictable only offence).
- D. Oherwydd nid yw'r ferch yn droseddwr mynych (persistent offender).
- E. Oherwydd nid yw'r ferch wedi cael dedfryd o orchymyn atgyfeirio (referral order) o'r blaen.

Cwestiwn 78

Deng mlynedd yn ôl, prynodd brawd a chwaer dŷ i fyw ynddo gyda'i gilydd ar ôl iddynt adael y brifysgol. Pris prynu'r tŷ oedd £200,000. Cyfrannodd y chwaer £80,000 tuag at y pris prynu a chyfrannodd y brawd £20,000. Cyllidwyd gweddi y pris prynu gan gyd-forgais.

Roedd y weithred drosglwyddo (transfer deed) i'r brawd a'r chwaer yn cynnwys datganiad eu bod nhw'n cyd-berchen ar y tŷ fel cyd-denantiaid mewn ecwiti (joint tenants in equity).

Ers hynny, mae'r brawd wedi cyfarwyddo ei gyfreithiwr i hollti y cyd-denantiaeth mewn ecwiti.

Anfonodd cyfreithiwr y brawd rybudd hollti (notice of severance) o'r cyd-denantiaeth mewn ecwiti ('y Rhybudd') drwy Signed For y Post Brenhinol (sef y fersiwn fodern o 'Recorded Delivery'). Pan gyrrhaeddodd y Rhybudd y tŷ, cymerodd y glanhawr ohono a llofnodi i gadarnhau ei fod wedi'i dderbyn pan oedd y brawd a'r chwaer allan yn y gwaith. Fodd bynnag, yn ddiotal mae'r glanhawr wedi rhoi'r Rhybudd ar frig cwpwrdd uchel ac nid yw'r chwaer, yr oedd y Rhybudd wedi'i gyfeirio ati, wedi ei weld.

Wythnos yn ddiweddarach, bu farw'r chwaer mewn damwain beic.

Beth oedd natur perchnogaeth y tŷ mewn ecwiti yn syth cyn marwolaeth y chwaer?

- A. Cyd-denantiaeth gyda'r brawd a'r chwaer ill dau yn dal y cyfan.
- B. Cyd-denantiaeth gyda'r brawd a'r chwaer yn dal 50% yr un.
- C. Tenantiaeth ar y cyd (tenancy in common) gyda'r brawd a'r chwaer yn yn dal 50% yr un.
- D. Tenantiaeth ar y cyd (tenancy in common) gyda'r brawd yn dal 20% a'r chwaer yn dal 80%.
- E. Tenantiaeth ar y cyd (tenancy in common) 50%, gyda'r brawd yn dal 10% a'r chwaer yn dal 40%, ac mae'r 50% sy'n weddi y cyd-denantiaeth gyda'r brawd a'r chwaer ill dau yn dal y cyfan o'r 50% hwnnw.

Cwestiwn 79

Mae gan ddyddyn, sy'n 75 oed ac sydd yng nghamau cynnar dementia, apwyntiad gyda chyfreithiwr i lunio ewyllys newydd. Mae ewyllys bresennol y dyn yn rhoi popeth i'w wraig gyda rhodd sylweddol i'w ferch os bydd ei wraig yn marw cyn ef.

Mae'r dyn yn dweud wrth y cyfreithiwr ei fod ef a'i ferch wedi cael ffræ ddifrifol ac nid yw e am iddi fod yn fuddiolwr i'w ewyllys mwyach. Byddai'n well ganddo i'r arian fynd at "achos da" ac mae am i elusen sy'n ymchwilio i driniaethau ar gyfer dementia fod yn fuddiolwr amnewidiol (substitutional beneficiary) os na fydd ei wraig yn ei oroesi.

Mae'r dyn yn rhoi atodlen o'i asedau i'w gyfreithiwr yr oedd yn bosib iddo ei pharatoi gyda help ei wraig.

Mae'r cyfreithiwr yn gofyn am wybodaeth am ddiagnosis meddygol y dyn. Mae'r dyn yn rhoi adroddiad meddygol iddi a baratowyd chwe mis yn ôl sy'n dweud bod arno ddementia. Mae'n nodi, er bod y dyn yn dangos arwyddion o fod yn anghofus, bydd ei weithrediad gwybyddol (cognitive function) yn gwaethygu'n raddol. Mae'r cyfreithiwr yn siarad â'r dyn am yr archwiliad meddygol ac mae hi'n dod i'r casgliad bod yr adroddiad meddygol yn gynhwysfawr.

Pa gam, os o gwbl, y dylai'r cyfreithiwr ei gymryd i gadarnhau bod gan y dyn allu ewyllysiol (testamentary capacity)?

- A. Dylai hi gael cydsyniad y dyn i ymgynghori ag ymarferydd meddygol i gadarnhau a oes ganddo'r gallu i wneud ewyllys newydd.
- B. Ni fydd yn rhaid iddi gymryd unrhyw gamau gan ei bod hi'n fodlon bod yr adroddiad meddygol yn gynhwysfawr.
- C. Dylai hi roi copi o'r adroddiad meddygol gydag ewyllys newydd y dyn i gadarnhau bod ganddo allu ewyllysiol pan wnaeth ei ewyllys newydd.
- D. Dylai hi ofyn am gydsyniad y dyn i ymgynghori â'r wraig i wirio cywirdeb ei gyfarwyddiadau.
- E. Dylai hi gael cydsyniad y dyn i ymgynghori â'i ymarferydd meddygol i gadarnhau mai'r adroddiad meddygol yw'r un diweddaraf a baratowyd ar ei gyfer.

Cwestiwn 80

Mae cronfa ymddiriedolaeth yn cynnwys cyfranddaliad mawr mewn cwmni cyfyngedig. Caiff un o ymddiriedolwyr yr ymddiriedolaeth ei benodi'n gyfarwyddwr y cwmni o ganlyniad i berchnogaeth yr ymddiriedolaeth o'r cyfrannau. Mae'r ymddiriedolwr yn derbyn £10,000 mewn ffioedd cyfarwyddwr a £3,000 pellach mewn ad-daliad am dreuliau a gafwyd wrth gyflawni ei ddyletswyddau fel cyfarwyddwr. Nid yw gweithred yr ymddiriedolaeth (trust deed) yn dweud dim ynghylch a allai'r ymddiriedolwr gadw naill ai'r ffioedd neu'r treuliau.

Pa un o'r datganiadau canlynol sy'n esbonio orau sefyllfa'r ymddiriedolwr?

- A. Gall gadw'r ffioedd a'r treuliau.
- B. Gall gadw'r treuliau ond dim y ffioedd.
- C. Ni all gadw'r ffioedd na'r treuliau.
- D. Gall gadw'r ffioedd a'r treuliau os caniateir iddo wneud hynny gan y cyfarwyddwyr eraill.
- E. Gall gadw'r ffioedd a'r treuliau os caniateir iddo wneud hynny gan yr ymddiriedolwyr eraill.

Cwestiwn 81

Caiff dyn ei gyhuddo o fwrglera tŷ annedd ddibreswyl (unoccupied dwelling house) lle caiff nwyddau trydanol eu dwyn. Caiff ei ryddhau ar fechnïaeth o orsaf yr heddlu i fynd i'r gwrandawriad cyntaf yn y Llys yr Ynadon. Nid oes gan y dyn euogfarnau blaenorol.

Mae cyfreithiwr y dyn yn derbyn manylion cychwynnol achos yr erlyniad cyn y gwrandawriad cyntaf ac yn cymryd cyfarwyddiadau'r dyn. Mae'r dyn yn gwadu'r honiad o fwrgleriaeth ac mae ei gyfreithiwr yn ei gynghori i gyflwyno ple dieuog yn y gwrandawriad cyntaf. Mae'r dyn yn dweud wrth ei gyfreithiwr yr hoffai gael ei dreial yn Llys y Goron gerbron rheithgor. Mae'n gofyn i'w gyfreithiwr sut y gwneir y penderfyniad am ble i gynnal ei dreial am drosedd bwrgleriaeth.

Pa gyngor dylai'r cyfreithiwr ei roi mewn perthynas â sut y gwneir penderfyniad am ble i gynnal treial y dyn?

- A. Bydd yr ynadon yn penderfynu a ddylent dderbyn awdurdodaeth am y treial ac os bydd yr ynadon yn derbyn awdurdodaeth, gall y dyn ddewis cael treial yn Llys y Goron gerbron rheithgor.
- B. Rhaid i'r ynadon anfon yr achos at Llys y Goron ar gyfer treial a chaiff y dyn ei brofi gan reithgor.
- C. Mae gan yr ynadon awdurdodaeth weithredol (exclusive jurisdiction) dros achos y dyn ac ni ellir ei brofi yn Llys y Goron gan reithgor.
- D. Bydd yr ynadon yn penderfynu derbyn yr awdurdodaeth am y treial a dim ond os bydd yr ynadon yn gwrthod awdurdodaeth y gellid profi'r dyn mewn Llys y Goron gerbron rheithgor.
- E. Bydd yr ynadon yn gwahodd y dyn i ddewis a ddylid ei brofi yn Llys y Goron gerbron rheithgor.

Cwestiwn 82

Mae prynwr wedi cyfnewid contractau ar gyfer prynu tŷ rhydd-ddaliadol. Mae'r dyddiad cwblhau yn y contract yn bum niwrnod ar ôl y cyfnewid ('y Dyddiad').

Y diwrnod ar ôl cyfnewid y contractau, mae'r prynwr yn dweud wrth ei gyfreithiwr na all hi ddod o hyd i'r cronfeydd angenrheidiol i gwblhau ei phryniant am ddwy wythnos arall.

Mae'r contract yn ymgorffori'r Amodau Gwerthu Safonol (Pumed Argraffiad - Diwygiad 2018) (SCS) heb amodau arbennig perthnasol.

Mae'r prynwr yn ceisio cyngor am ei sefyllfa'n unol â'r contract, gan gofio na all hi gwblhau ar y Dyddiad.

Pa gyngor dylid ei roi i'r prynwr?

- A. Bydd yr SCS yn amnewid (substitute) dyddiad 15 niwrnod gwaith ar ôl dyddiad cyfnewid y contractau fel y dyddiad cwblhau newydd (gan fod amser yn brin) ac ar ôl hyn, gall y gwerthwr ailwerthu'r tŷ os nad yw'r cwblhad wedi digwydd erbyn hynny.
- B. Bydd yr SCS yn amnewid dyddiad 20 o ddiwrnodau gwaith ar ôl cyfnewid y contractau fel y dyddiad cwblhau newydd (gan fod amser yn brin), ac ar ôl hyn, gall y gwerthwr gyflwyno hysbysiad o ddad-wneud (notice of rescission) a hawlio iawndal (damages) os nad yw'r cwblhad wedi digwydd erbyn hynny.
- C. Mae'r SCS yn darparu bod amser yn brin felly bydd gan y prynwr tan 6pm ar y Dyddiad i gwblhau, ac os na fydd yn gwneud hynny bydd gan y gwerthwr hawl i ddad-wneud (rescind) y contract a hawlio iawndal (damages) ar unwaith.
- D. Mae'r SCS yn darparu nad yw amser yn brin a bydd gan y gwerthwr hawl ar unrhyw adeg wedi 2pm ar y Dyddiad i fforffedu a chadw'r blaendal a'r llog a gronnwyd ond gall roi pum niwrnod gwaith pellach i'r prynwr gwblhau (gan fod amser yn brin).
- E. Mae'r SCS yn darparu nad yw amser yn brin a bydd gan y gwerthwr hawl ar unrhyw adeg wedi 2pm ar y Dyddiad i roi hysbysiad i'r prynwr i gwblhau (notice to complete) sy'n gwneud amser yn brin ac yn rhoi deng niwrnod gwaith i gwblhau.

Cwestiwn 83

Mae ewyllysiwr yn marw ac mae ei ysgutor yn ystyried telerau ei ewyllys. Mae'r ewyllys yn cynnwys y cymal canlynol:

“Rhoddaf y swm o £20,000 yn ddi-dreth i'm nith (niece) ar yr amod ei bod hi'n cyrraedd 18 oed.”

Rhoddir yr ystad weddilliol i bartner sifil yr ewyllysiwr sy'n goroesi'r ewyllysiwr.

Bu farw'r nith yn ddiewyllys yn 20 oed, dair blynedd cyn yr ewyllysiwr. Cafodd ei goroesi gan ei gŵr a'u hunig blentyn, sy'n fab 3 oed. Gwerth ystad y nith oedd £6,000 net.

Pa un o'r datganiadau canlynol sy'n rhoi'r cyngor gorau i'r ysgutor ynglŷn â chymynrodd (legacy) y nith?

- A. Bydd y gymynrodd o £20,000 yn rhan o ystad y nith a bydd yn pasio i'w gŵr yn unol â diewyllysedd y nith.
- B. Bydd y gymynrodd o £20,000 yn rhan o ystad y nith a bydd yn cael ei chadw mewn ymddiriedolaeth i'w mab yn unol â diewyllysedd y nith.
- C. Bydd y gymynrodd o £20,000 yn rhan o ystad y nith a bydd yn cael ei chadw mewn ymddiriedolaeth i'w mab o dan a.33 o Ddeddf Ewyllysiau 1837.
- D. Bydd y gymynrodd o £20,000 yn methu a bydd yn pasio i bartner sifil yr ewyllysiwr fel rhan o'r ystad weddilliol.
- E. Bydd y gymynrodd o £20,000 yn methu a bydd yn pasio yn unol â diewyllysedd rhannol yr ewyllysiwr.

Cwestiwn 84

Roedd dyn yn berchen ar dŷ rhydd-ddaliadol cofrestredig yn Lloegr heb forgais. Er mwyn cyllido estyniad yn y tŷ, benthycodd swm mawr o arian o'i fanc a rhoi morgais cyfreithiol cyntaf i'r banc.

Roedd y cyfreithiwr sy'n cynrychioli'r dyn a'i fanc yn ymdrin â chwblhad y morgais cyfreithiol hwn yn syth cyn mynd ar wyliau. Cynhaliodd y cyfreithiwr y chwiliadau priodol. Cafodd y morgais ei gwblhau a'i ddyddio ar ddiwrnod olaf yn y gwaith y cyfreithiwr cyn mynd ar ei gwyliau ac ni chafodd y cyfreithiwr y cyfle i gofrestru'r morgais gyda'r Gofrestrfa Tir yn syth.

Wrth ddychwelyd o'i gwyliau, mae'r cyfreithiwr am barhau i gwblhau cofrestriad y morgais yn gyflym i sicrhau na chaiff unrhyw derfyn amser pwysig ei gollu.

Erbyn pryd dylai'r cyfreithiwr gyflwyno cais i gofrestru'r morgais yn y Gofrestrfa Tir?

- A. Dyddiad dod i ben y cyfnod amddiffyn yn y chwiliad pridiannau tir canolog (central land charges search) (K15) yn erbyn enw'r dyn.
- B. Dyddiad dod i ben deufis o ddyddiad cwblhau'r morgais.
- C. Dyddiad dod i ben y cyfnod blaenoriaeth yn chwiliad y Gofrestrfa Tir (OS1).
- D. Dyddiad dod i ben y cyfnod amddiffyn yn y chwiliad methdaliad (K16) yn erbyn y dyn.
- E. Dyddiad dod i ben y cyfnod am dalu unrhyw Dreth Dir y Dreth Stamp.

Cwestiwn 85

Mae menyw yn cerdded ar hyd ffordd pan fydd dyn yn dod tuag ati yn gofyn iddi am arian. Mae'r fenyw'n gwrthod rhoi unrhyw arian iddo ac mae'r dyn yn ei sarhau (insult).

Mae'r fenyw'n gwylltio ac yn slapio'r dyn gyda'i llaw dde, gan sylweddoli wrth iddi wneud hynny y gallai hi achosi peth niwed corfforol iddo. Mae'r fenyw yn gwisgo modrwy ar fys ei llaw dde sy'n achosi toriad croen dwfn i foch y dyn wrth iddi ei slapio. Nid yw'r fenyw yn meddwl o gwbl am ei modrwy wrth iddi slapio'r dyn ac nid yw hi'n sylweddoli y gallai hi dorri croen ei wyneb. Nid yw hi'n bwriadu clwyfo nac anafu'r dyn yn ddifrifol.

Caiff y fenyw ei harestio mewn perthynas â'r digwyddiad ac yn ddiweddarach, caiff ei chyhuddo o glwyfo'r dyn yn faleisus (malicious wounding) yn groes i a.20 o Ddeddf Troseddau Corfforol 1861.

A oes gan y fenyw y mens rea sy'n ofynnol ar gyfer y drosedd o glwyfo'n faleisus wrth iddi slapio'r dyn?

- A. Nac oes, oherwydd ni wnaeth hi sylweddoli y gallai hi glwyfo'r dyn.
- B. Nac oes, oherwydd ni wnaeth hi fwriadu clwyfo'r dyn.
- C. Oes, oherwydd ei bod hi wedi sylweddoli y gallai hi achosi peth niwed corfforol i'r dyn.
- D. Nac oes, oherwydd wnaeth hi ddim bwriadu anafu'r dyn yn ddifrifol.
- E. Oes, oherwydd ei bod hi wedi bwriadu defnyddio grym ar y dyn a gwnaeth y grym hwnnw achosi clwyf.

Cwestiwn 86

Rhoddodd landlord les adeilad o swyddfeydd i denant gwreiddiol. Aseiniodd y tenant gwreiddiol y les i A, ac yn ddiweddarach rhoddodd A is-les i B. Yna aseiniodd B yr is-les i C. Yn olaf, rhoddodd C is-les bellach i D. Mae'r landlord newydd werthu rhydd-ddaliad yr adeilad i brynwr, yn amodol ar y les.

Pwy yw tenant uniongyrchol y prynwr?

- A. Y tenant gwreiddiol.
- B. A.
- C. B.
- D. C.
- E. D.

Cwestiwn 87

Mae menyw yn gwneud ewyllys dilys sy'n cynnwys y cymal canlynol:

“RHODDAF gymynrodd ariannol (pecuniary legacy) gwerth £30,000 i'm plant mewn cyfrannau cyfartal.”

Rhoddir gweddill ystad y fenyw i'w gŵr.

Mae'r fenyw yn marw ac mae'r ysgutorion yn gofyn am gyngor ynghylch dosbarthu'r gymynrodd ariannol o £30,000.

Mae gŵr y fenyw yn ei goroesi hi. Roedd ganddi ddau o blant, merch sy'n oedolyn sy'n ei goroesi a mab a fu farw cyn hi. Mae plentyn y mab sy'n oedolyn (sef ŵyr y fenyw) yn goroesi'r fenyw. Nid oedd gan y fenyw unrhyw berthnasau eraill.

Sut caiff y gymynrodd ariannol o £30,000 ei dosbarthu?

- A. I'r ferch a'r gŵr yn unig mewn cyfrannau cyfartal.
- B. I'r gŵr yn unig.
- C. I'r ferch yn unig.
- D. I'r ferch ac ystad y mab yn unig mewn cyfrannau cyfartal.
- E. I'r ferch a'r ŵyr yn unig mewn cyfrannau cyfartal.

Cwestiwn 88

Mae dyn yn gweithio mewn adeilad mawr o swyddfeydd. Drws nesaf i'r adeilad mae sied feiciau sy'n cael ei defnyddio i storio beiciau'r bobl sy'n gweithio yn yr adeilad.

Mae'r dyn wedi sylwi ar hen feic sydd wedi bod yn y sied feiciau ers sawl mis ac nid yw'n ymddangos bod unrhyw un wedi'i symud. Nid yw'r beic yn sownd wrth unrhyw beth ac mae'r dyn yn meddwl bod ei berchennog wedi'i adael am byth.

Mae gan y dyn ffrind sy'n adnewyddu beiciau. Mae'r dyn yn penderfynu mynd â'r beic a'i roi i'r ffrind am ddim fel y gall y ffrind ei ddefnyddio rhywsut.

Mae'r dyn yn credu bod ganddo hawl foesegol i fynd â'r beic oherwydd ei bod hi'n ymddangos nad oes neb ei eisiau. Nid yw'n gwneud unrhyw ymgais i ganfod perchennog y beic oherwydd ei fod yn credu nad oes modd canfod y perchennog drwy gymryd camau rhesymol i wneud hynny. Mae'r dyn hefyd yn credu, yn anghywir, na fyddai person parchus cyffredin yn meddwl ei bod yn anonest iddo fynd â'r beic dan yr amgylchiadau hyn.

Mae'r dyn yn mynd â'r beic ac yn ei gynnig i'r ffrind. Nid yw'r ffrind eisiau'r beic ac mae'n dweud wrth y dyn y gallai ei weithredoedd fod yn enghraifft o ddwyn. Mae'r dyn yn poeni ac yn dychwelyd y beic i'r un lle yn y sied feiciau.

Pa un o'r ffeithiau canlynol sy'n atal y dyn rhag meddu ar y mens rea angenrheidiol ar gyfer dwyn wrth iddo fynd â'r beic?

- A. Roedd e'n credu na fyddai pobl barchus gyffredin yn ystyried y ffaith iddo fynd â'r beic dan yr amgylchiadau hyn i fod yn anonest.
- B. Roedd e'n credu na fyddai'n bosibl canfod perchennog y beic drwy gymryd camau rhesymol i wneud hynny.
- C. Roedd e'n credu bod ganddo hawl foesegol i fynd â'r beic oherwydd ei fod yn meddwl nad oedd neb eisiau'r beic.
- D. Nid oedd wedi bwriadu cymryd y beic oddi wrth y perchennog yn barhaol oherwydd dychwelodd y beic i'r sied feiciau.
- E. Nid oedd yn bwriadu elwa'n bersonol oherwydd ei fod wedi bwriadu rhoi'r beic i'r ffrind am ddim.

Cwestiwn 89

Dwy fenyw yw unig fuddiolwyr cronfa ymddiriedolaeth. Dyn yw unig ymddiriedolwr y gronfa ymddiriedolaeth.

Mae gan y dyn gyfrif banc cyfredol personol ac mae £3,000 wedi'i or-dynnu. Mewn torymddiriedaeth, mae'r dyn yn trosglwyddo £15,000 o'r gronfa ymddiriedolaeth i'w gyfrif banc cyfredol ac, ar ôl clirio'r gorddrafft, mae hyn yn gadael balans o £12,000 yn y cyfrif banc cyfredol.

Yna mae'r dyn yn penderfynu prynu tŷ am £120,000. Mae'r dyn yn defnyddio'r holl falans yn y cyfrif banc cyfredol o £12,000 i dalu am y blaendal ar y tŷ. Ni wnaed unrhyw dderbynebaw (receipts) na thaliadau i mewn i gyfrif banc cyfredol personol y dyn, nac allan ohono, rhwng derbyniad y gronfa ymddiriedolaeth a thaliad y blaendal. Darperir gweddill y pris prynu fel rhodd i'r dyn oddi wrth ei dad. Caiff y teitl i'r tŷ ei drosglwyddo i enw'r dyn yn unig.

Bellach mae'r dyn wedi'i ddyfarnu'n fethdal gyda dyledion gwerth £200,000. Mae gwerth y tŷ wedi codi i £150,000.

Pa un o'r datganiadau canlynol sy'n esbonio orau'r hawliad, os oes un, y dylai'r buddiolwyr ei wneud nawr?

- A. Hawliad personol yn erbyn y dyn am £3,000.
- B. Hawliad personol yn erbyn y dyn am £15,000, wedi'i sicrhau gan arwystl (charge) ar y tŷ.
- C. Hawliad perchnogol (proprietary) am gyfran o 10% o'r tŷ.
- D. Hawliad perchnogol (proprietary) am gyfran o 8% o'r tŷ.
- E. Nid oes hawliad personol na pherchnogol ar gael yn erbyn y dyn oherwydd ei fod wedi'i ddyfarnu'n fethdal.

Cwestiwn 90

Mae merch 16 oed wedi'i chyhuddo o ymosodiad sy'n achosi gwir niwed corfforol. Mae hi'n cael ei chyhuddo ar y cyd â dyn 20 oed, a gafodd ei gyhuddo ar yr un pryd â'r ferch. Mae'r dyn yn cael ei gynrychioli ar wahân. Mae'r ferch a'r dyn wedi nodi y byddant yn pledio'n ddi-euog i'r cyhuddiad hwn.

Gerbron pa lys bydd y ferch a'r dyn yn ymddangos am y tro cyntaf yn yr achos hwn?

- A. Bydd y ferch yn ymddangos am y tro cyntaf gerbron y Llys leuenctid a bydd y dyn yn ymddangos am y tro cyntaf gerbron y Llys Ynadon i oedolion.
- B. Bydd y ferch a'r dyn yn ymddangos am y tro cyntaf gyda'i gilydd gerbron y Llys Ynadon i oedolion.
- C. Bydd y ferch a'r dyn yn ymddangos am y tro cyntaf gyda'i gilydd gerbron Llys y Goron.
- D. Bydd y ferch a'r dyn yn ymddangos am y tro cyntaf gyda'i gilydd gerbron y Llys leuenctid.
- E. Bydd y ferch yn ymddangos am y tro cyntaf gerbron y Llys leuenctid a bydd y dyn yn ymddangos am y tro cyntaf gerbron Llys y Goron.

Cwestiwn 91

Mae cwmni yn gweithredu ar ran landlord bloc o bum fflat sy'n cael eu dal ar lesi hir. Nid yw'r cwmni'n gweithredu ar ran unrhyw un o'r tenantiaid.

Yn ddiweddar mae'r cwmni wedi datrys anghydfod a gododd ynghylch y swm o dâl gwasanaeth sy'n ddyledus mewn perthynas â phob fflat. Hawliodd y tenantiaid fod eitem o wariant o £5,000 nad oedd yn briodol ddyledus o dan ddarpariaethau tâl gwasanaeth y lesi. Wrth aros am ddatrysiad yr anghydfod, talodd pob tenant £1,000 i'r cwmni i'w ddal yng nghyfrif banc cleientiaid cyffredinol y cwmni.

Mae'r landlord bellach wedi derbyn cyngor y cwmni, sef nad oes modd adfer y swm sy'n destun anghydfod gan y tenantiaid. Mae'r landlord yn gofyn i'r cwmni wneud taliad ar unwaith o £1,000 i bob un o'r tenantiaid o'r cronfeydd mae'r cwmni yn eu dal yn ei gyfrif banc cleientiaid cyffredinol.

A ganiateir i'r cwmni wneud taliad i bob tenant yn unol â chais y landlord?

- A. Caniateir hyn, oherwydd bod cysylltiad rhwng y taliadau a chyflawni gwasanaethau a reoleiddir y cwmni.
- B. Ni chaniateir hyn, oherwydd nid yw'r cwmni'n gweithredu ar ran unrhyw un o'r tenantiaid.
- C. Ni chaniateir hyn, oherwydd nid yw'r tâl cadw (retainer) rhwng cwmni o gyfreithwyr a chleient yn caniatáu taliadau i drydydd partion.
- D. Ni chaniateir hyn, oherwydd nid yw'r taliadau wedi'u cysylltu â gwasanaeth sylfaenol y cwmni mewn perthynas â'r anghydfod eiddo.
- E. Caniateir hyn, oherwydd caiff y taliadau eu gwneud o fewn cyfnod byr o amser o ddatrysiad yr anghydfod.

Cwestiwn 92

Mae cyfreithiwr yn gweithredu ar ran ysgutorion. Mae'r cyfreithiwr yn trefnu prisiad proffesiynol o gynnwys cartref yr unigolyn sydd wedi marw gydag arwerthwr lleol profiadol. Wrth i'r arwerthwr gwblhau ei waith, mae'r cyfreithiwr yn achub ar y cyfle i ofyn am gyngor am eitemau mae hi'n bwriadu eu gwerthu'n bersonol. Mae'r arwerthwr yn dweud wrth y cyfreithiwr os bydd yr arwerthwr yn gwerthu eitemau o'r ystad, bydd e'n ad-dalu cyfran o'r comisiwn a dalwyd ar unrhyw eitem mae e'n ei werthu i'r cyfreithiwr yn bersonol.

Mae'r ysgutorion yn fodlon gyda phrasiad yr arwerthwr ac yn gofyn i'r cyfreithiwr drefnu gwerthiant rhai o eitemau'r unigolyn sydd wedi marw ar delerau arferol yr arwerthwr.

Mae'r gwerthiant, sydd hefyd yn cynnwys eitemau sy'n eiddo personol y cyfreithiwr, yn mynd yn ei flaen. Mae'r arwerthwr yn ad-dalu cyfran o'r comisiwn a dalwyd gan y cyfreithiwr ar ei heitemau ei hun. Mae'r ad-daliad yn cynrychioli tua 5% o'r comisiwn a dalwyd gan yr ystad. Nid yw'r cyfreithiwr yn hysbysu'r ysgutorion am yr ad-daliad oherwydd ei fod yn ymwneud ag eitemau y mae hi'n berchen arnynt yn bersonol.

A all y cyfreithiwr gadw'r ad-daliad?

- A. Gall, oherwydd cafodd ei dderbyn wrth werthu eitemau mae'r cyfreithiwr yn berchen arnynt yn bersonol.
- B. Gall, oherwydd nid yw ei dderbyn gan y cyfreithiwr yn achosi unrhyw anfantais i'r ystad.
- C. Gall, oherwydd nid yw'n sylweddol mewn perthynas â swm y comisiwn mae'r ystad wedi'i dalu ar eitemau'r ystad.
- D. Na all, oherwydd ni ddylai hi fod wedi caniatáu i'w heitemau personol hi fod yn yr un arwerthiant ag eitemau'r ystad.
- E. Na all, oherwydd cafodd ei gymhwyso (applied) o ganlyniad i'w chyfarwyddiadau hi i drefnu gwerthiant eitemau'r ystad.

Cwestiwn 93

Mae cyfreithiwr yn gweithredu wrth werthu tŷ. Mae'r gwerthwr yn fenyw sydd wrthi'n symud i mewn i gartref gofal. Mae'r tŷ yn cael ei werthu i godi arian ar gyfer ffioedd y cartref gofal.

Mae contractau wedi'u cyfnewid a bydd cwblhad ymhen pum wythnos.

Yn dilyn y cyfnewid, mae'r cyfreithiwr yn derbyn galwad ffôn gan fab y gwerthwr i ddweud bod ei fam wedi marw. Mae'r mab am wybod sut y bydd marwolaeth ei fam yn effeithio ar y gwerthiant. Nawr nad oes rhaid gwerthu'r tŷ er mwyn codi arian i dalu ffioedd y cartref gofal, byddai'n well gan y mab gadw'r tŷ. Fe yw unig ysgutor ac unig fuddiolwr ystad ei fam ac mae e wedi cymryd y camau angenrheidiol i gael grant profiant.

Beth yw'r sefyllfa mewn perthynas â'r gwerthiant?

- A. Mae'r mab, fel unig ysgutor ystad ei fam, wedi'i rwymo'n gyfreithiol i werthu'r tŷ o dan y contract.
- B. Golyga marwolaeth y fam fod y contract bellach yn ddi-rym (void) yn gyfreithiol ac o ran ecwiti.
- C. Mae gan y mab, fel unig fuddiolwr ystad ei fam, hawl cynnig cyntaf (first refusal) i'r tŷ gael ei gydsynio (assented) iddo ef o'r ystad.
- D. Mae gan y mab, fel unig ysgutor ystad ei fam, yr opsiwn i derfynu'r contract drwy rybudd ysgrifenedig i'r prynwr.
- E. Gall y mab, fel unig ysgutor ac unig fuddiolwr ystad ei fam, wneud cais i'r llys i derfynu'r contract.

Cwestiwn 94

Mae menyw yn rhoi £100,000 o arian parod mewn ymddiriedolaeth i'w phlant a'i hwyrion a'i hwyrresau. Mae'r fenyw yn penodi dau o'i ffrindiau, y mae'r ddau ohonynt yn athrawon, i fod yn ymddiriedolwyr. Nid oes gan yr ymddiriedolwyr brofiad blaenorol o weinyddu ymddiriedolaethau ac nid ydynt yn derbyn unrhyw gydnabyddiaeth (remuneration) am roi o'u hamser i weinyddu'r ymddiriedolaeth.

Mae'r offeryn ymddiriedolaeth yn cynnwys cymal sy'n eithrio atebolrwydd ymddiriedolwyr am unrhyw dordyletswydd: "sut bynnag y'i hachosir, i'r graddau mwyaf a ganiateir gan y gyfraith." Ni thrafododd y fenyw'r cymal hwn â naill ai'r ymddiriedolwyr na'r buddiolwyr.

Mae'r ymddiriedolwyr yn credu eu bod nhw'n gweithredu er budd gorau'r buddiolwyr wrth iddynt fuddsoddi'r gronfa ymddiriedolaeth gyfan mewn cwmni sydd newydd ei sefydlu. Nid ydynt yn ystyried y meini prawf buddsoddi safonol nac yn cael cyngor proffesiynol cyn gwneud y buddsoddiad.

Mae'r cwmni bellach wrthi'n cael ei ddatod (in liquidation) ac mae'r cyfrannau'n ddi-werth. Mae'r buddiolwyr yn siwio'r ymddiriedolwyr am dorri eu dyletswydd gofal statudol a'u pŵer i fuddsoddi.

A fydd yr ymddiriedolwyr yn gallu dibynnu ar y cymal eithrio yn yr offeryn ymddiriedolaeth?

- A. Byddant, oherwydd eu bod nhw wedi gweithredu'n onest.
- B. Byddant, oherwydd nid ydynt yn cael cydnabyddiaeth.
- C. Byddant, oherwydd ni wnaethon nhw achosi i'r fenyw gynnwys y cymal yn yr offeryn ymddiriedolaeth.
- D. Na fyddant, oherwydd ni ellir eithrio atebolrwydd yr ymddiriedolwyr am dorri dyletswydd statudol.
- E. Na fyddant, oherwydd ni wnaeth y buddiolwyr gydsynio i'r cymal eithrio.

Cwestiwn 95

Dair blynedd yn ôl, rhoddodd landlord les 15 mlynedd o hyd o fangre fasnachol i denant. Mae'r les yn cynnwys cymal fforffedu a chyfamod gan y tenant i beidio ag addasu'r fangre heb gydsyniad o flaen llaw y landlord.

Mae'r landlord yn darganfod bod y tenant, heb gysyniad, wedi llenwi un o ffenestri'r fangre â brics ac wedi creu agoriad ffenestr newydd mewn wal arall. Mae'r landlord yn dymuno fforffedu'r les ar y cyfle cynharaf ac mae wedi cyflwyno rhybudd o dan a.146 o Ddeddf Cyfraith Eiddo 1925 i'r tenant.

Pa un o'r canlynol sy'n esbonio orau'r cyfle cynharaf sydd gan y landlord i fforffedu'r les ac adfeddiannu'r fangre?

- A. Yn syth ar ôl cael gorchymyn ildio meddiant (order for possession) gan y llys.
- B. Yn syth ar ôl cael caniatâd (leave) y llys i gychwyn achos llys am feddiant.
- C. Yn syth ar ôl i'r tenant beidio â chywiro'r toriad (breach) o fewn cyfnod rhesymol drwy ailfynediad heddychlon i'r fangre.
- D. Yn syth ar ôl i'r tenant beidio â chywiro'r toriad (breach) o fewn cyfnod rhesymol a chael gorchymyn am feddiant (order for possession) gan y llys.
- E. Yn syth drwy ailfynediad heddychlon i'r fangre.

Cwestiwn 96

Mae menyw wedi gweithio i'w chyflogwr ers 18 mis. Drwy gydol y cyfnod hwnnw mae'r cyflogwr wedi beirniadu ei gwaith yn annheg ac wedi'i cham-drin ar lafar o flaen eraill. Mae'r cam-drin ar lafar wedi dod i ddiwydd yn amlach ac erbyn hyn mae'r cyflogwr yn gwneud sylwadau hiliol yn aml am y fenyw ac yn bygwth ei diswyddo.

Mae cam-drin difrifol y cyflogwr yn peri gofid mawr i'r fenyw ac wrth reswm mae hi'n teimlo bod cam difrifol arni o ganlyniad.

Un bore, mae'r cyflogwr yn gweiddi ac yn rhegi ar y fenyw. Mae hi mewn trallod mawr (is distraught) ond yn dychwelyd i'w desg i weithio. Ni all ganolbwyntio ac, wrth i'r cyflogwr fynd tuag ati hanner awr yn ddiweddarach, mae'r fenyw yn colli hunan-reolaeth ac yn ei drywanu unwaith yn y gwddf gyda siswrn mae hi'n ei ddal. Mae'r cyflogwr yn marw o'r anafiadau mae'n eu dioddef.

Nid oedd y fenyw'n ofni unrhyw drais gan y cyflogwr wrth ei drywanu ac roedd hi'n deall natur ei gweithredoedd hi.

Caiff y fenyw ei chyhuddo o lofruddiaeth y cyflogwr ac mae ei chyfreithiwr yn ystyried a yw'r amddiffyniad rhannol o golli rheolaeth ar gael iddi. Mae'r cyfreithiwr yn credu y gallai rheithgor ganfod y gallai menyw resymol fod wedi ymateb yn yr un ffordd neu mewn ffordd debyg â'r fenyw dan yr amgylchiadau.

Gan gofio cred y cyfreithiwr, pa un o'r canlynol fydd yn penderfynu a yw'r amddiffyniad rhannol o golli rheolaeth ar gael i'r fenyw?

- A. Nad oedd trywanu'r cyflogwr gan y fenyw yn ymateb uniongyrchol i'r cam-drin ar lafar a gyfeiriwyd ati.
- B. Bod camdriniaeth y cyflogwr tuag at y fenyw wedi gwneud iddi deimlo wrth reswm bod cam difrifol arni.
- C. Nad oedd y cyflogwr wedi defnyddio unrhyw drais corfforol tuag at y fenyw ar unrhyw adeg.
- D. Bod y fenyw wedi deall natur ei gweithredoedd pan drywanodd hi'r cyflogwr.
- E. Bod y fenyw dim ond wedi trywanu'r cyflogwr unwaith.

Cwestiwn 97

Mae dyn yn cysylltu â chyfreithiwr. Gweithredodd y cyfreithiwr ar ei ran bum mlynedd yn ôl wrth iddo brynu tŷ rhydd-ddaliadol preswyl newydd drwy drosglwyddiad.

Mae'r dyn yn dweud ei fod yn cael trafferthion ailforgeisio'r tŷ oherwydd ni wnaiff y benthydwyr mae ef wedi mynd atynt dderbyn y darpariaethau a allai fod yn feichus (onerous) sydd wedi'u cynnwys yn y trosglwyddiad mewn perthynas â chynnal a chadw'r ystad y mae'r tŷ wedi'i leoli ynddi ('y Darpariaethau Cynnal a Chadw).

Mae'r dyn yn honni nad oes ganddo unrhyw gof o dderbyn cyngor blaenorol gan y cyfreithiwr am y Darpariaethau Cynnal a Chadw.

Mae'r cyfreithiwr yn gwirio ffeil y dyn sydd yn yr archif.

Pa ddogfen ddylai gynnwys y cyngor i'r dyn am y Darpariaethau Cynnal a Chadw?

- A. Trosglwyddiad.
- B. Llythyr gofal cleientiaid.
- C. Adroddiad ar deitl.
- D. Telerau ac amodau safonol cwmni'r cyfreithiwr.
- E. Tystysgrif o'r teitl.

Cwestiwn 98

Mae menyw ar dreial yn Llys y Goron am drosedd honedig o ladrad.

Yn y treial, mae'r erlyniad yn cyflwyno ei achos. Mae achos yr erlyniad yn cynnwys tystiolaeth gan dyst sy'n dweud gwelodd ef y fenyw yn cyflawni'r lladrad. Mae cyfreithiwr eiriolwr y fenyw yn herio tystiolaeth y tyst yn gadarn wrth groes-holi. Ar ôl i'r erlyniad gloi ei achos, mae cyfreithiwr eiriolwr y fenyw yn gwneud argymhelliad nad oes achos i'w ateb yn absenoldeb y rheithgor. Mae'r argymhelliad yn llwyddiannus.

Cyn i'r rheithgor ddychwelyd a'r achos llys barhau, mae'r fenyw yn gofyn i'w chyfreithiwr eiriolwr beth fydd yn digwydd nesaf, ac yn dweud nad yw hi am roi tystiolaeth.

Pa gyngor dylai'r cyfreithiwr eiriolwr ei roi i'r fenyw?

- A. Bydd y barnwr yn crynhoi'r achos a bydd y rheithgor yn ymadael i ystyried rheithfarn.
- B. Bydd y barnwr yn cyfarwyddo'r rheithgor i ddwyn rheithfarn o ddieuog a chaiff y fenyw ei rhyddfarnu (acquitted).
- C. Bydd y barnwr yn gorchymyn i'r treial barhau ond bydd yn cyfarwyddo'r rheithgor nad oes modd dod i gasgliad andwyol os nad yw'r fenyw nawr yn rhoi tystiolaeth.
- D. Bydd y barnwr yn rhyddhau'r rheithgor ac yn gorchymyn aildreial.
- E. Bydd y barnwr yn caniatáu i'r cyfreithiwr eiriolwr wneud argymhelliad (submission) nad oes achos i'w ateb i'r rheithgor.

Cwestiwn 99

Ddwy flynedd yn ôl, cytunodd dyn i rentu ysgubor i'w gymydog am gyfnod o chwe blynedd am rent misol. Llofnododd y ddau ohonynt les ysgrifenedig a oedd yn ymgorffori'r holl delerau a gytunwyd arnynt. Ni dystiwyd eu llofnodion.

Meddiannwyd yr ysgubor gan y cymydog yn syth yn unol â'r les ac mae'r dyn a'r cymydog wedi cydymffurfio â'i thelerau'n ofalus ers hynny.

Pa fath o les sy'n cael ei chreu rhwng y dyn a'r cymydog?

- A. Les gyfreithiol am gyfnod o chwe blynedd oherwydd bod y gyfraith yn ystyried wedi'i wneud yr hyn a ddylai fod wedi'i wneud (the law considers done that which ought to be done).
- B. Les gyfreithiol am gyfnod o chwe blynedd oherwydd bod gofynion contract dilys wedi'u bodloni.
- C. Les ecwitiol gyfnodol fisol oherwydd y ddarpariaeth am daliad o rent misol.
- D. Les gyfreithiol oherwydd bod yr eithriad les lafar (parol lease) wedi'i fodloni.
- E. Les ecwitiol am gyfnod o chwe blynedd oherwydd bod ecwiti yn ystyried wedi'i wneud yr hyn a ddylai fod wedi'i wneud (equity considers done that which ought to be done).

Cwestiwn 100

Bu farw dyn ym mis Mehefin 2024. Ym mis Rhagfyr 2024 gwerthodd ei gynrychiolwyr personol (y Cynrychiolwyr) ddaliad o gyfrannau dyfynedig (quoted shares). Yr enillion at ddibenion Treth Enillion Cyfalaf (CGT) ar y gwerthiant hwn oedd £2,300. Ni wnaeth y Cynrychiolwyr unrhyw warediadau (disposals) eraill at ddibenion CGT yn ystod blwyddyn dreth 2024/25.

Gwerthodd y Cynrychiolwyr ddaliad pellach o gyfrannau dyfynedig ('yr Ail Werthiant') ym mis Tachwedd 2025. Roedd y dyn wedi prynu'r cyfrannau hyn am £35,000. Ar ddyddiad ei farwolaeth, roedd ganddynt werth o £50,000 ac fe'u gwerthwyd gan y Cynrychiolwyr am £65,000 net o gostau'r gwerthiant. Ni wnaeth y Cynrychiolwyr unrhyw warediadau eraill at ddibenion CGT yn ystod blwyddyn dreth 2025/26. Yr eithriad CGT blynyddol ar gyfer blwyddyn dreth 2024/25 yw £3,000. Yr eithriad CGT blynyddol ar gyfer blwyddyn dreth 2025/26 yw £3,000 a'r gyfradd CGT yw 24%.

Beth yw atebolrwydd CGT y Cynrychiolwyr ar yr Ail Werthiant?

- A. £2,712
- B. £6,312
- C. £2,880
- D. £6,480
- E. £3,600

Cwestiwn 101

Rhoddyd les o fflat ym 1985 am 125 o flynyddoedd. Mae'r tenant presennol wedi marw'n ddiweddar. Mae cyfreithiwr yn gweithredu ar ran y cynrychiolwyr personol sy'n gwerthu les y fflat gyda gwarant teitl cyfyngedig.

Mae'r fflat mewn cyflwr gwael (poor state of repair) oherwydd methiant y tenant presennol i gydymffurfio â'r cyfamod atgyweirio yn y les. Mae'r cynrychiolwyr personol yn awyddus i bwysleisio bod y fflat yn cael ei werthu fel y mae (as seen).

Mae'r cyfreithiwr yn y broses o ddrafftio'r contract a'r trosglwyddiad ('Dogfennaeth y Gwerthiant').

Pa ddarpariaeth, os o gwbl, dylai'r cyfreithiwr ei chynnwys yn Nogfennaeth y Gwerthiant mewn perthynas â chyflwr y fflat?

- A. Nid oes angen darpariaeth oherwydd bod y cynrychiolwyr personol yn gwerthu gyda gwarant teitl cyfyngedig.
- B. Darpariaeth sy'n eithrio dyletswydd didwylledd mwyaf (utmost good faith) y gwerthwr mewn perthynas â chyfamod atgyweirio'r tenant yn y les.
- C. Nid oes angen darpariaeth oherwydd bod y les yn 'hen les' oherwydd fe'i rhoddyd cyn 1 Ionawr 1996.
- D. Darpariaeth sy'n addasu'r cyfamodau statudol ar gyfer teitl a fyddai fel arall yn awgrymu cydymffurfiaeth â chyfamod atgyweirio'r tenant yn y les.
- E. Darpariaeth sy'n datgan yn glir bod y les yn 'les newydd' oherwydd ei bod wedi'i haseinio ar ôl 1 Ionawr 1996.

Cwestiwn 102

Mae dyn sydd wedi bod yn gweithio i fanc rhyngwladol wedi cael ei gyhuddo o dwyll drwy ymliwiad (fraud by false representation). Mae'r dyn wedi bod yn ffugio cyfraddau llog drwy wneud datganiadau ffug am gyfraddau benthyg sydd wedi bod yn andwyol yn gyffredinol i fenthycwyr ond yn fantais fasnachol i'w gyflogwr.

Er yr oedd y dyn yn gwybod bod y datganiadau roedd yn eu gwneud yn anwir, mae'n dweud bod ei ymddygiad yn ymarfer cyffredin yn y diwydiant bancio ac yn cael ei annog gan ei gyflogwyr ac o ganlyniad nid oedd e'n credu ei fod yn gwneud unrhyw beth o'i le. Mae'r dyn yn wynebu treial am drosedd o dwyll drwy gamliwio.

Pa un o'r canlynol, pe bai'n cael ei profi, fyddai'n arwain at ganfod y dyn yn ddiheuog?

- A. Roedd ei ymddygiad yn ymddygiad cyffredin yn y diwydiant bancio.
- B. Anogwyd ei ymddygiad gan ei gyflogwyr.
- C. Ni wnaeth unrhyw elw ariannol iddo'i hun.
- D. Dim ond bwriadu sicrhau mantais fasnachol i'w gyflogwyr oedd ef, nid achosi colled i rywun arall.
- E. Nid oedd e'n anonest.

Cwestiwn 103

Mae dyn a'i gymydog yn berchen ar eiddo cyfagos rhydd-ddaliadol, cofrestredig.

Mae'r dyn yn cytuno gyda'i gymydog y gall y dyn groesi tir y cymydog fel llwybr byrrach ('y Llwybr') i weithle'r dyn yn hytrach na cherdded ar hyd y brif ffordd brysur gerllaw. Mae lôn lle mae'r dyn wedi bod yn defnyddio'r Llwybr sawl gwaith yr wythnos ers 22 mlynedd. Mae'r dyn yn aml yn cwrdd â'r cymydog yn cerdded ar hyd y Llwybr.

Nid yw eu cytundeb wedi'i gofrestru gyda'r Gofrestrfa Tir.

Ddeufis yn ôl, dywedodd y cymydog wrth y dyn ei bod hi'n tynnu ei chaniatâd hi iddo ddefnyddio'r Llwybr yn ôl.

A oes gan y dyn hawl tramwy gyfreithiol dros dir y cymydog drwy ei ddefnydd o'r Llwybr?

- A. Oes, oherwydd bod y dyn wedi defnyddio'r Llwybr ers mwy nag 20 mlynedd heb orfodaeth na chyfrinachedd (without force or secrecy).
- B. Oes, oherwydd bod y dyn wedi defnyddio'r Llwybr yn ystod y flwyddyn ddiwethaf ac hynny o fewn gwybodaeth wirioneddol y cymydog.
- C. Oes, oherwydd bod defnydd y dyn o'r Llwybr yn barhaus ac yn amlwg.
- D. Nac oes, oherwydd nid yw'r defnydd o'r Llwybr wedi'i gofnodi ar gofrestr o deitl tir y cymydog.
- E. Nac oes, oherwydd rhoddodd y cymydog ganiatâd iddo ddefnyddio'r Llwybr.

Cwestiwn 104

Ar adeg ei farwolaeth, roedd gan ddyn bortffolio helaeth o gyfrannau mewn cwmnïau preifat a chyhoeddus. Mae'r portffolio wedi'i reoli gan stocbrocer. Mae ewyllys y dyn yn penodi ysgutorion ac ymddiriedolwyr ac yn cynnwys y ddarpariaeth ganlynol:

“Rhoddaf fy holl gyfrannau yn y pum cwmni sy'n perfformio orau rwyf yn dal cyfrannau ynddynt i'm hymddiriedolwyr ar ymddiriedolaeth i'r hynny o'm hwyrion sy'n fy ngoroesi ac yn cyrraedd 18 oed mewn cyfrannau cyfartal.”

Caiff gweddill ystad y dyn ei rhannu rhwng ei blant.

Mae'r ymddiriedolwyr am wybod pa gyfrannau, os o gwbl, sy'n eiddo'r ymddiriedolaeth yn unol â'r cymal uchod.

A oes ymddiriedolaeth ddilys o gyfrannau wedi'i chreu gan y cymal yn yr ewyllys?

- A. Nac oes, oherwydd nid yw'r ewyllys yn gwahaniaethu rhwng y cyfrannau cyhoeddus a'r rhai preifat.
- B. Oes, oherwydd bod yr ymddiriedolwyr yn gallu defnyddio eu barn (judgement) i ddewis y cyfrannau i'w rhoi ar ymddiriedolaeth.
- C. Oes, oherwydd bod y stocbrocer yn gallu penderfynu pa gwmnïau yw'r rhai sy'n perfformio orau.
- D. Nac oes, oherwydd bod y meini prawf sy'n sail disgrifiad y cyfrannau yn amwys (ambiguous).
- E. Oes, oherwydd gall yr ymddiriedolwyr, yr wyrion a'r plant gytuno ar y cyfrannau i'w neilltuo i'r ymddiriedolaeth.

Cwestiwn 105

Cynigwyd cyfle i gyfreithiwr ymuno â Phartneriaeth Atebolrwydd Cyfyngedig (LLP) aml-ddisgyblaethol, nid-er-elw. Nid yw'r LLP yn gorff a awdurdodir gan yr Awdurdod Rheoleiddio Cyfreithwyr (SRA). Bydd y cyfreithiwr yn dod yn aelod o'r LLP a hi fydd y cyfreithiwr cyntaf i ymuno ers i'r LLP ddechrau sawl blwyddyn yn ôl. Mae'r LLP yn cynnig gwasanaethau ariannol ac eraill i deuluoedd plant ag anableddau.

Yn ei rôl hi, bydd y cyfreithiwr yn darparu gwybodaeth a chynghor am ddarpariaeth briodol i blant ag anableddau yn ewyllysiau eu rhieni. Bydd hi hefyd yn drafftio dogfennaeth ar ran rhieni ond ni fydd yn ymgymryd ag unrhyw weithgareddau cyfreithiol neilltuedig (reserved legal activities).

Mae'r cyfreithiwr yn gofyn am newid enw'r LLP i gynnwys y gair 'cyfreithwyr' cyn iddi ddod yn aelod. Nid yw'r LLP yn awyddus i newid yr enw am y bydd y gwaith cyfreithiol yn llai na chwarter o'i refeniw ac mae'n gofyn a oes gofyniad o dan God Ymddygiad yr SRA ar gyfer Cyfreithwyr, Cyfreithwyr Cofrestredig Ewrop (REs), Cyfreithwyr Cofrestredig Tramor (RFLs) a Chyfreithwyr Cofrestredig y Swistir (RSLs) ('y Cod').

A all y cyfreithiwr fynnu ar newid enw'r LLP ar sail y ffaith ei bod hi'n ofyniad o dan y Cod?

- A. Na all, oherwydd nid yw'r LLP yn gorff a awdurdodir gan yr SRA.
- B. Na all, oherwydd ei fod yn fusnes sy'n bodoli sy'n cynnig gwasanaethau aml-ddisgyblaethol.
- C. Gall, oherwydd y bydd y cyfreithiwr yn aelod o'r LLP.
- D. Gall, oherwydd bod hyn yn cyfathrebu i gleientiaid yr LLP fod gwasanaethau cyfreithiwr ar gael.
- E. Na all, oherwydd ni fydd y cyfreithiwr yn ymgymryd â gweithgareddau cyfreithiol neilltuedig yn ei rôl hi.

Cwestiwn 106

Caiff dyn ei arestio am fwrgheriaeth. Mae'n gofyn i'w gyfreithiwr arferol ei gynrychioli, ond nid yw'r cyfreithiwr ar gael. Mae'r dyn yn cytuno i gyfweliad dan rybudd ('y Cyfweliad') heb gynrychiolaeth gyfreithiol.

Mae'r dyn yn cyfaddef i'r fwrgheriaeth yn ystod y Cyfweliad a chaiff ei gyhuddo o'r fwrgheriaeth. Wedi hynny mae'n cyfarwyddo ei gyfreithiwr arferol ac yn pledio'n ddiueog yn y llys. Mae'r dyn yn dweud wrth ei gyfreithiwr y gwnaeth ef gyfaddef i'r fwrgheriaeth yn ystod y Cyfweliad dim ond oherwydd i'r swyddog cyfweld ddweud wrtho fod y dystiolaeth yn ei erbyn yn gryfach nag yw hi. Dywedodd y swyddog cyfweld hefyd ei bod hi'n fwy tebygol y byddai swyddog y ddalfa yn rhoi mechniaeth iddo pe bai'n cyfaddef i'r drosedd.

Mae'r cyfreithiwr yn ystyried a ellir gwneud cais i eithrio cyfaddefiad y dyn yn y Cyfweliad o'r dystiolaeth yn ei dreial. Mae'r cyfreithiwr yn ystyried gwneud cais o dan a.76 o PACE 1984 ar sail y ffaith y cafwyd y cyfaddefiad o ganlyniad i ddatganiadau'r swyddog cyfweld a oedd yn debygol, dan yr amgylchiadau fel yr oeddent ar y pryd, i wneud unrhyw gyfaddefiad a wnaed gan y dyn yn annibynadwy.

Os caiff y cais ei wneud, pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau pwy, os unrhyw un, a fyddai'n ysgwyddo'r baich prawf (burden of proof) ac i ba safon?

- A. Rhaid i'r erlyniad brofi y tu hwnt i amheuaeth resymol na chafwyd y cyfaddefiad fel a honnir er mwyn i'r cyfaddefiad gael ei dderbyn (admitted) fel tystiolaeth.
- B. Rhaid i'r erlyniad brofi ar bwysau tebygolrwydd na chafwyd y cyfaddefiad fel a honnir er mwyn i'r cyfaddefiad gael ei dderbyn (admitted) fel tystiolaeth.
- C. Rhaid i'r amddiffyniad brofi y tu hwnt i amheuaeth resymol y cafwyd y cyfaddefiad fel a honnir er mwyn i'r cyfaddefiad gael ei eithrio o'r dystiolaeth.
- D. Rhaid i'r amddiffyniad brofi ar bwysau tebygolrwydd y cafwyd y cyfaddefiad fel a honnir er mwyn i'r cyfaddefiad gael ei eithrio o'r dystiolaeth.
- E. Nid yw unrhyw un yn ysgwyddo'r baich prawf. Rhaid i'r amddiffyniad dim ond codi y cafwyd y cyfaddefiad fel a honnir a bydd gan y llys ddisgresiwn i eithrio'r cyfaddefiad o'r dystiolaeth ai peidio.

Cwestiwn 107

Roedd dyn yn berchen ar dŷ gyda theitl cofrestredig y penderfynodd roi i'w fab a'i ferch. Datganodd ei hun i fod yn ymddiriedolwr i'w blant ac ysgrifennodd llythyr atynt yn cadarnhau'r rhodd ac yn dweud y byddai'n dal y tŷ ar eu rhan.

Pa un o'r ffeithiau canlynol sy'n berthnasol wrth benderfynu a yw'r dyn wedi creu rhodd ddilys o'r tŷ?

- A. A yw'r plant yn oedolion.
- B. A yw'r dyn wedi llofnodi trosglwyddiad o'r teitl cyfreithiol i'w blant.
- C. A fydd y trosglwyddiad i gyd-denantiaid (joint tenants) neu denantiaid cydradd (tenants in common).
- D. A yw'r dyn wedi llofnodi'r llythyr i'w blant.
- E. A yw'r tŷ yn destun rhodd benodol yn ei ewyllys.

Cwestiwn 108

Mae cyfreithiwr yn gweithredu wrth weinyddu ystad. Mae un o'r buddiolwyr yn gymwys i dderbyn cymynrodd (legacy) o £10,000 o dan delerau'r ewyllys. Hoffai'r buddiolwr ddefnyddio'r gymynrodd i dalu ffioedd cwrs astudio sy'n dechrau ymhen mis. Mae'r cyfreithiwr wedi dweud y caiff y gymynrodd ei thalu ymhen chwe mis.

Mae modryb y buddiolwr yn cynnig rhoi benthyg £10,000 i'r buddiolwr nawr ond mae am gael ei had-dalu o gymynrodd y buddiolwr. Mae'r fodryb y gofyn i'r cyfreithiwr gytuno i anfon yr arian ar gyfer cymynrodd y buddiolwr yn uniongyrchol ati hi. Mae'r buddiolwr yn cytuno i'r trefniant ac ar ei gais ef, mae'r cyfreithiwr yn ysgrifennu at y fodryb yn cadarnhau y bydd y cyfreithiwr yn talu £10,000 iddi ymhen chwe mis.

Ddeufis yn ddiweddarach, deir o hyd i godisil i'r ewyllys. Nid oedd y cyfreithiwr wedi ystyried y codisil pan chwiliodd ef ymysg y papurau yn ei gwmni a oedd yn cael eu dal ar ran y person marw. Mae'r codisil yn diddymu (revokes) cymynrodd y buddiolwr ac nid oes gan y buddiolwr unrhyw hawl i unrhyw arian o'r ystad. Mae'r fodryb yn mynnu bod yn rhaid i'r cyfreithiwr dalu £10,000 iddi ymhen pedwar mis. Nid yw'r fodryb yn fuddiolwr o dan yr ewyllys na'r codisil.

A yw'r cyfreithiwr wedi'i rwymo i dalu £10,000 i'r fodryb?

- A. Nac ydy, oherwydd cytunodd e i dalu'r arian yn ddidwyll (in good faith) ond mae'r amgylchiadau wedi newid mewn ffordd na allai fod wedi'i rhagweld.
- B. Ydy, oherwydd iddo ysgrifennu i'r fodryb yn cytuno i dalu'r arian iddi.
- C. Nac ydy, oherwydd bod ei gytundeb e'n gyfyngedig yn ymhlyg (implicitly limited) i raddau unrhyw gronfeydd a oedd ar gael i'r buddiolwr.
- D. Nac ydy, oherwydd rhaid dosbarthu arian yn yr ystad i'r buddiolwyr sydd â hawl iddo o dan yr ewyllys a'r codisil yn unig.
- E. Ydy, oherwydd fe oedd yn gwneud camgymeriad pan nid ystyriodd fodolaeth y codisil.

Cwestiwn 109

Mae tyst yn dweud wrth yr heddlu y gwelodd hi ladrad yn digwydd. Mae hi'n dweud yr oedd ganddi olwg clir a dirwysr o'r person a welodd hi'n cyflawni'r lladrad ('y Lleidr'). Mae'r tyst yn rhoi disgrifiad i'r heddlu o'r Lleidr. Mae hi'n dweud wrth yr heddlu nad oedd hi'n adnabod y Lleidr fel rhywun a oedd yn gyfarwydd iddi. Mae'r heddlu'n arestio dyn ar amheuaeth o fod y Lleidr.

Mae'r dyn yn gwadu mai fe yw'r Lleidr.

Mae'r tyst yn mynd i weithdrefn adnabod fideo (video identification procedure) yng ngorsaf yr heddlu ond nid yw'n nodi'r dyn fel y Lleidr. Caiff y dyn ei gyhuddo o'r lladrad ac mae'n pledio'n ddiuog.

A fydd canllawiau Turnbull yn berthnasol i dystiolaeth y tyst yn nhreial y dyn?

- A. Bydd, oherwydd rhoddodd y tyst ddisgrifiad o'r Lleidr.
- B. Bydd, oherwydd ni wnaeth y tyst honni ei bod hi'n adnabod y Lleidr fel rhywun a oedd yn gyfarwydd iddi cyn bod yn dyst i'r lladrad.
- C. Na fydd, oherwydd bod golwg clir, dirwysr y tyst o'r Lleidr yn golygu bod ei disgrifiad o ansawdd da.
- D. Na fydd, oherwydd nid yw'r tyst wedi adnabod y dyn fel y Lleidr.
- E. Bydd, oherwydd aeth y tyst i weithdrefn adnabod.

Cwestiwn 110

Mae tad yn prynu polisi yswiriant bywyd dros ei fywyd ei hun. Mae e'n ei ysgrifennu mewn ymddiriedolaeth i'w ferch yn ddiamod (absolutely).

Sawl blwyddyn yn ddiweddarach, mae ei ferch yn marw gan adael ewyllys sy'n rhoi ei hystad gyfan i'w phartner. Mae partner a mab y ferch yn ei goroesi.

Bu farw'r tad ychydig o flynyddoedd ar ôl ei ferch, gan adael ewyllys. Hoffai ysgutorion y tad wybod pwy sydd â hawl i'r polisi bywyd sydd â gwerth £100,000 erbyn hyn. Gwerth y polisi oedd £75,000 pan fu farw'r ferch.

Sut caiff enillion y polisi bywyd eu dosbarthu?

- A. Yr holl enillion i ystad y tad o dan delerau ei ewyllys ef.
- B. Yr holl enillion i ystad y ferch o dan delerau ei hewyllys hi.
- C. Yr holl enillion i ystad y ferch a dan gyfreithiau diewylllysedd.
- D. Y swm o £75,000 i ystad y ferch o dan gyfreithiau diewylllysedd a'r swm o £25,000 i ystad y tad o dan delerau ei ewyllys ef.
- E. Y swm o £75,000 i ystad y ferch o dan delerau ei hewyllys hi a'r swm o £25,000 i ystad y tad o dan delerau ei ewyllys ef.

Atebion

Cwestiwn	Ateb	% yr ymgeiswyr a atebodd yn gywir	Cwestiwn	Ateb	% yr ymgeiswyr a atebodd yn gywir
46	E	49%	86	B	53%
47	A	27%	87	E	69%
48	D	56%	88	B	43%
49	C	34%	89	C	50%
50	D	23%	90	B	69%
51	A	48%	91	A	68%
52	E	36%	92	E	63%
53	B	37%	93	A	59%
54	C	36%	94	A	36%
55	D	38%	95	C	48%
56	A	69%	96	B	69%
57	E	40%	97	C	43%
58	B	57%	98	B	57%
59	D	89%	99	E	46%
60	B	31%	100	C	37%
61	B	54%	101	D	32%
62	C	35%	102	E	61%
63	A	38%	103	E	35%
64	C	52%	104	D	62%
65	C	22%	105	A	52%
66	D	64%	106	A	44%
67	A	64%	107	D	57%
68	A	44%	108	B	45%
69	A	33%	109	D	46%
70	B	61%	110	B	52%
26	D	22%			
27	A	41%			
28	D	39%			
29	C	70%			
30	B	42%			
31	A	55%			
32	D	50%			
33	C	42%			
34	A	51%			
35	B	57%			
36	A	61%			
37	E	67%			
38	D	43%			
39	C	61%			
40	C	60%			

Mae'r ddogfen hon yn ddarostyngedig i'n telerau ac amodau gwasanaeth, gan gynnwys y darpariaethau hawlfraint a nodau masnach.

I gael gwybod mwy: <https://sqe.sra.org.uk/policies/website-terms-and-conditions-policy>